

HIRDETÉS

Adószámunk: 18036754-2-43

Köszönjük a támogatást azoknak, akik adójuk 1%-ának felajánlásával a **Műegyetemi Hallgatókért Alapítványt** segítették.

A 2020-ban befolyt összeget, 376 086 Ft-ot utazási- és esélyegyenlőségi pályázatra fordítja az Alapítvány.

Fotó: Szilávik Orsolya

Karrierstart a Műegyetemről • Érdekes már a Műegyetemen elkezdni a karrierépítést. Ezen a rögzös, kanyargós úton segítségedre lehet a Műegyetemi Állásbörze és a BME hivatalos iskolaszövetkezete, a MISZISZ. **Cikkünk a 3. oldalon**

Változó időjárás Magyarországon

A globális felmelegedés kapcsán legtöbbször a sarkvidéki jégtakarók olvadását és a tengerek, óceánok vízszintjének emelkedését emlegetik. Emiatt hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy jégpáncél és sós víz híján Magyarországon védve vagyunk ennek hatá-

saitól. Pedig, ahogy azt az elnevezés is mutatja, ez az egész bolygót érintő probléma, amely minden vidéken jelen van. Sorra vettük, miként érinti a klímaváltozás a Kárpát-medencét, ezen belül is hazánkat.

Cikkünk a 10. oldalon

Kiszabadulás

A két és fél hónap karantént követően a korlátozások feloldása, az Erasmus lelegején sokak által átélt izgalmas és kicsattanó

hangulat újbóli betoppanását eredményezte. Már korábban is, fokozatosan egyre több szabadságnak örvendtünk.

Cikkünk az 4. oldalon

Így informálódunk mi

Fotó: Mórítz Szilvia

A valós információ mielőbbi birtoklása talán még sosem volt olyan értékes a történelemben, mint manapság. Az elmúlt évszázadokban számos ágon fejlődött a hírközlés és a szórakoztatás. A sajtót idővel kiegészítette a rádió, a televízió és végezetül mindhármukra jelentős hatással volt az internet megjelenése. Kétrészes cikkünk első epizódjában a nyomtatott sajtó és a rádió hazai életútját tekintjük végig a teljesség igénye nélkül.

Cikkünk a 8-9. oldalon

HIRDETÉS

ONLINE MŰEGYETEMI ÁLLÁSBÖRZE
November 25-26.

A 100 legjobb oktató (2019/20. tavaszi félév)

Helyezés	Név	Szervezet	OMI
1	Berezvai Szabolcs	BME-GPK	5,97
2	Dr. Pék Johanna	BME-ÉPK	5,95
3	Dr. Kupai József Attila	BME-VBK	5,94
4	Paróczy Zsombor	BME-VIK	5,93
4	Dr. Szirmai Jenő	BME-TTK	5,93
6	Dr. Ekler Péter	BME-VIK	5,92
6	Balázs Barbara Anna	BME-VIK	5,92
8	Dr. Józsa János	BME-ÉMK	5,91
8	Dr. Sándor Csaba	BME-TTK	5,91
10	Rácz György	BME-VIK	5,90
10	Szűcs Zsolt Ákos	BME-TTK	5,90
12	Takács Bálint Máté	BME-TTK	5,89
12	Dr. Dunai László	BME-ÉMK	5,89
14	Dr. Bokor Nándor	BME-TTK	5,88
14	Dr. Czigány Tibor	BME-GPK	5,88
14	Dr. Aszódi Attila	BME-TTK	5,88
14	Dr. Nagy Katalin	BME-TTK	5,88
18	Dr. Héder Mihály	BME-GTK	5,87
18	Kabódi László	BME-VIK	5,87
18	Dr. Buzási Attila	BME-GTK	5,87
18	Dr. Bognár György	BME-VIK	5,87
18	Póra András	BME-GTK	5,87
23	Braun Márton Szabolcs	BME-VIK	5,86
23	Csesztregi Tamás	BME-VBK	5,86
23	Dr. Vad János Gábor	BME-GPK	5,86
26	Molnár Zoltán Gábor	BME-TTK	5,85
26	Molnár Csenge Andrea	BME-GPK	5,85
28	Balogh Máté	BME-ÉPK	5,84
29	Dr. Somogyi Róbert	BME-GTK	5,83
29	Vigh Máté	BME-TTK	5,83
29	Dr. Böcskei Elvira	BME-GTK	5,83
29	Dr. Kossa Attila	BME-GPK	5,83
29	Dr. Balogh Attila	BME-VIK	5,83
34	Dr. Csima Judit	BME-VIK	5,82
34	Benedek András	BME-VBK	5,82
34	Dr. Rozgonyi-Boissinot Nikolett	BME-ÉMK	5,82
34	Orbán Dr. Csicsely Ágnes Magdolna	BME-ÉPK	5,82
34	Huzsvár Tamás	BME-GPK	5,82
39	Dr. Sarkadi Tamás	BME-TTK	5,81
40	Barabás Zoltán	BME-TTK	5,80
41	Dr. Kun Ágota	BME-GTK	5,79
41	Dr. Varga Gabriella	BME-ÉMK	5,79
41	Dr. Sztankó Krisztián Endre	BME-GPK	5,79
44	Dr. Fonyódi Marianna	BME-ÉPK	5,78
44	Boros Ildikó	BME-TTK	5,78
44	Dr. Katula Levente	BME-GPK	5,78
44	Milkovszki Tamás	BME-TTK	5,78
48	Nagy Katalin	BME-GTK	5,77
48	Dr. Láng Benedek István	BME-GTK	5,77
48	Tóth-Bozó Brigitta	BME-GTK	5,77
48	Dr. Pluzsik Anikó	BME-ÉPK	5,77

Helyezés	Név	Szervezet	OMI
48	Dr. Szeszlér Dávid	BME-VIK	5,77
48	Dr. Krammer Olivér	BME-VIK	5,77
48	Dr. Komócsin Zoltán	BME-KJK	5,77
55	Klujber Róbert	BME-ÉPK	5,76
55	Lakné Dr. Komka Kinga	BME-VBK	5,76
55	Dr. Vági Erika Mária	BME-VBK	5,76
55	Dr. Csobán Attila	BME-GPK	5,76
59	Héder-Nádasi Eszter	BME-GTK	5,75
59	Dr. Égető Csaba	BME-ÉMK	5,75
59	Dr. Szabó Tibor	BME-GPK	5,75
59	Szücs Botond	BME-GPK	5,75
63	Sik Tamás Dávid		5,74
63	Nánási József		5,74
63	Dr. Pitrik József	BME-TTK	5,74
63	Oroszné Dr. Perger Mónika	BME-GTK	5,74
63	Bell Evelin	BME-VBK	5,74
63	Nagy Ilona	BME-TTK	5,74
63	Kovács Gábor	BME-VIK	5,74
70	Urbán Ágnes	BME-GPK	5,73
70	Csima Géza	BME-TTK	5,73
70	Dr. Tardy Gábor Márk	BME-VBK	5,73
70	Dr. Répás Ferenc	BME-ÉPK	5,73
70	Reichardt Richárd		5,73
70	Ács Ágnes Mária	BME-ÉMK	5,73
70	Dr. Takács Szabolcs	BME-GTK	5,73
77	Dr. Mészáros Csaba	BME-ÉMK	5,72
77	Portschy Szabolcs Dávid	BME-ÉPK	5,72
77	Bicsák György	BME-KJK	5,72
77	Dr. Takács Dénes	BME-GPK	5,72
77	Naszály Gábor	BME-VIK	5,72
77	Dr. Kmetty Ákos	BME-GPK	5,72
83	Gáspár Orsolya	BME-ÉPK	5,71
83	Dr. Molnár György	BME-GTK	5,71
83	Pálóczi Tibor	BME-ÉPK	5,71
83	Pintér András Ferenc	BME-ÉPK	5,71
87	Dr. Jedlovsky-Hajdú Angéla	BME-VIK	5,70
87	Dr. Pálvolgyi Tamás	BME-GTK	5,70
87	Dr. Török Ákos	BME-ÉMK	5,70
87	Dr. Mezei Gergely	BME-VIK	5,70
87	Dr. Buza Gábor	BME-KJK	5,70
87	Bóka Dávid	BME-TTK	5,70
87	Dr. Wiener Gábor	BME-VIK	5,70
94	Dr. Tettamanti Tamás	BME-KJK	5,69
94	Vass Sándor	BME-KJK	5,69
94	Hortay Olivér		5,69
94	Horváth Zoltán György	BME-VIK	5,69
98	Várkonyi Péter László	BME-ÉPK	5,68
98	Dr. Insperger Tamás Antal	BME-GPK	5,68
98	Varbai Balázs	BME-GPK	5,68
98	Dr. Csizmadia Péter	BME-GPK	5,68
98	Gincsiné Dr. Szádeczky-Kardoss Emese	BME-VIK	5,68

Álláskeresés felsőfokon

Karrierstart a Műegyetemről

Érdemes már a Műegyetemen elkezdni a karrierépítést. Ezen a rögzös, kanyargós úton segítségedre lehet a Műegyetemi Állásbörze és a BME hivatalos iskolaszövetkezete, a MISZISZ.

KOVÁCS ZSÓFIA

Állásbörze minden félévben

49 Műegyetemi Állásbörzét követően a speciális helyzetre való tekintettel hazánk legrangosabb állásbörzét idén online rendezik meg. Az első Online Műegyetemi Állásbörze továbbra is lehetőséget biztosít, hogy az állást- vagy szakmai gyakorlati helyet keresők és a munkaadók interaktív módon találkozzanak egymással.

Standok helyett ezúttal Microsoft Teams csatornákon tudnak majd kapcsolatba lépni az érdeklődők a kiállítókkal. Ezeken keresztül chatelhetnek, beszélgethetnek, vagy akár videóinterjúkra is jelentkezhetnek majd. A cégek listája,

bemutakozásaik és az általuk kínált állások böngészhetőek lesznek a már jól ismert www.muegyetemiallasborze.hu oldalon.

A Műegyetemi Állásbörzén minden alkalommal több ezer hazai és külföldi állásajánlat és szakmai gyakorlati lehetőség közül válogathattak a látogatók. Az esemény nyitott bárki számára, aki aktívan állást, gyakornoki pozíciót keres, vagy aki csupán tájékozódni szeretne a munkáltatók igényeiről és a könnyebb elhelyezkedés feltételeiről. Előzetesen célszerű rendbe rakni, frissíteni az önéletrajzot és a közösségi profilokat is.

Kiss Gergő szervező elmondta: „Az eddig inkább az álláskeresők számára előnyös munkaerőpiaci helyzet március óta drasztikusan megváltozott. Sok gyakornoki programot felfüggesztettek, rengeteg embert elbocsátottak, munkahelyek, munkakörök szűntek meg, így egy-egy pozícióra hatalmas a túljelentkezés, ezért egyre inkább elengedhetetlen, hogy a hallgatók szánjanak időt a jövőjükre, készüljenek fel, vegyenek részt a rendezvényen, és keressenek jól! Mindenkit arra buzdítunk, hogy hívja meg az olyan ismerőseit, akik szintén állást vagy szakmai gyakorlati helyet keresnek. Más felsőoktatási intézményekből is várunk hallgatókat, és már tapasztalattal rendelkező érdeklődőkre is számíthatunk!”

MISZISZ évközben

Immár 12 éve a MISZISZ (MISZ Műegyetemi Szolgáltató Iskolaszövetkezet) a Műegyetem hivatalos iskolaszövetkezete. Székhelye a

Fotó: Szilávik Orsolya

BME központi „K” épületében található. A szervezet fennállása óta közel 10 000 diáknak adott eseti vagy folyamatos munkát, havi átlagosan 350 db munkaszerződéssel. A foglalkoztatott diákok 85%-a a saját szakmájával kapcsolatos munkát vállal a szövetkezeten keresztül. Nem ritka, hogy egy-egy diákmunka után a hallgató rendszeres megbízást kap egy vállalatától.

A MISZISZ folyamatosan jelen van a piacon kiemelkedő órábéréivel, és magas színvonalú szolgáltatásaival. Az iskolaszövetkezet, a nehezedő piaci körülmények ellenére is (mely a diákmunkát

vállaló hallgatók számának drasztikus csökkenését jelenti) az utóbbi években szinten tudta tartani az évi árbevételt, amely többek között annak köszönhető, hogy a hallgatókat az egyetem falain belül több erős kommunikációs csatornán el tudja érni.

Az Iskolaszövetkezetben teljes ügyintézés megvalósítható már elektronikus úton, a hallgató beiratkozásától megkezdve, a céggel való szerződéskötésen át a számlázásig egyaránt. Ennek jóvoltából sikerült 2020 tavaszának pandémiás időszakát is gond nélkül lebonyolítani.

Mondd, te mit viszel magaddal?

Mit találhatunk majd a tarisznyánkban, amikor néhány év múlva végzünk a BME-n!

Első a diploma. Az egyetemről ugyanis megkapjuk. Aki odafigyel, tanul, küzd, az tudással távozik. Nem hullik csak úgy az ölünkbe, ahogy később az életben sem semmi. Na de mit viszek még magammal, ha végre lediplomázom?

Emlékeket. Azt ne firtassuk, hogy szépeket, homályosakat, elborzasztóakat, vagy éppenséggel mámorosakat, ám az biztos, ezekből sem lesz hiány.

Tapasztalat. A későbbiekre nézve,

talán a legfontosabb. Azt mondják, az okos ember más hibájából is képes tanulni, és ezáltal tapasztalatot gyűjteni, én azonban úgy hiszem, az igazán hasznosakat, csak magunknak szerezhethjük meg.

Rálátás. Akár az egész világra. Annyi ablakot nyithatunk meg itt a BME-n, hogy csak győzzük energiával. Ha valakit a környezetvédelem vonz, ott a Zöld Kör. Ha valaki utazna, irány az Erasmus. Ráláthatunk mások szokásaira is.

Apropó mások. Ne felejtjük el, hogy a tarisznyában lesz sok-sok telefonszám vagy Facebook ismerős,

akiket a későbbiekben kereshetünk az ötleteinkkel, problémáinkkal. A barátokat talán felesleges is említenem, hiszen azt már az első napokban megtanuljuk, hogy ezt az egyetemet egyedül lehetetlen elvégezni.

Hosszú a lista. Talán egy táska sem lesz elég, hogy mindent belerakjunk: szokások, új szemléletmód, pofonok, újrakezdési lehetőség, iránymutatás, kérdések...

... és ezért cserébe almamáterünk nem vár semmit. Elhagyván a BME-t itt hagyhatjuk magunkból azt a néhány betűt és számot, ami az első

évektől a Neptunkódunkat alkotta. Ám ha valaki, esetleg csöppentene mást is az egyeteme búcsúpoharába, akkor az legyen a hála. Egy apró csekélység ez ahhoz képest, amit kiviszünk innen.

EGYETEMI HALLGATÓI
KÉPVISELET

Erasmus, koronavírus idején IV.

Kiszabadulás

A sorozat első része a Műhely 2020/7-es, a második a 2020/9-és, míg a harmadik része a 2020/11. lapszámában jelent meg.

A két és fél hónap karantént követően a korlátozások feloldása, az Erasmus legelején sokak által átélt izgalmas és kicsattanó hangulat újbóli betoppanását eredményezte. Már korábban is, fokozatosan egyre több szabadságnak örvendtünk, de amint a turizmus és az éjszakai élet is új erőre kapott a katalán fővárosban, minden új színben tűnt fel.

LOVÁSZ BENEDEK

Girona, Barcelona, június 15–28.

A két argentin barátunk a korlátozások enyhülését kihasználva nagy utazásba kezdett. Roses tengerpartján béreltek apartmant két hétre, azután nálam is töltöttek néhány napot, az ekkorra már megüresedett lakásban. Szombaton ellátogattam Barcelonába, amely utazásuk következő állomása volt, és ahova közös belga barátunk is velük ment.

Érkezésem után betértem a híres Ciutadella Parkba, ahol szinte fesztiváli hangulat fogadott. Sokan fociztak, és a bekapcsolódó gyerekeket tanították játszani, miközben kutyák is üldözőbe

vették a labdát. Sokan csoportokba verődve táncoltak, ki saját zenére, ki az afroamerikai dobosok ütemeire. A zenészek körében a cigaretták is sűrűn cseréltek gazdát, bárkit megkínáltak. Ez tehát Barcelona, meglátásom szerint a szabadság városa. Többekkel beszélgetve a parkban megtudtam, hogy mint sokan mások, ők is elvesztették munkájukat a korlátozások miatt. Mindenesetre ez nem vette el a jókedvüket, sőt még több időt töltöttek el a szabadban. Másnap erdélyi barátunk is csatlakozott hozzánk, városnézéssel töltöttük a vasárnapot. Késő este betértünk egy kocsmába, hogy töltsük telefonunkat. Épp takarítottak, mégis beengedtek, és ki is szolgáltak minket. Kíváncsian érdeklődtek, hogy mit keresünk ebben a városban, ugyanis turistákkal szinte egyáltalán nem találkoztak akkoriban. Biciklit bérelve szeltük az utakat az éjszakában, benéztünk egy-két tengerparti buliba is, majd a tengerparton tértünk nyugovóra. Megbeszéltük,

hogy felváltva alszunk, őrszemet állva a városban szorgoskodó számos zsebtolvaj miatt. Nem volt tökéletes a váltás, így egy – szerencsére előre kiűritett – övtáskával gazdagodtak helybéli barátaink.

Girona, június 22–30.

Június végéig szólt az albérletem. Ekkorra a barátaim nagy része már hazautazott, így egyre gyakrabban jártam ki egyedül a Plaza de Independencia nevű térre ismerkedni, főleg helybéliekkel. Ez a legnagyobb tér a városban, melyet kocsimák és szórakozóhelyek szegélyeznek. Spanyolul és katalánul nem beszélek, az angol nyelv pedig nem mindig vált be a helyieknél.

Örömmel fogadtam, mikor angol szót hallottam három korombeli, hátizsákos srác felől. Kiderült róluk, hogy Sydneyből származnak, de Barcelonában élnek már egy-két éve. Közülük ketten futball-edzőként dolgoztak, egyikük pedig egyetemre készült. Találkozásunkkor stoppal és túrázva járták az országot. Esténként általában parkokban sátraztak. Hamar összebarátkoztunk, meghívtam őket magamhoz, három napig nálam lazítottak, így a korábban, társaim által rám hagyott tengernyi étel és ital is gazdára talált. Fürödtünk a közeli patakban, este buliztunk, pár katalánnal összeismerkedve, mitöbb a régi erasmusos szokáshoz híven házibulit is tartottunk. Szép emlékekkel gazdagodtunk, hálájukat kifejezve felajánlották, hogy ha bármikor Sydneyben vagy Barcelonában járok, akkor gondoskodnak a teljes ellátásomról, illetve szórakozásról.

Barcelona, július 1–9.

Egy hátizsákkal és a gördeszkámmal útnak indultam a katalán fővárosba újabb felfedezőútúrat tenni. Esti érkezésem után egyenesen a gördeszkások körében kedvelt MACBA (Museu d'Art Contemporani de Barcelona) parkba mentem, ahol hajnali kettőkor, mikor a rendőrök kiűritették a parkot, egy spanyol és egy katalán lánnyal elegyedtem szóba. Mikor megtudták,

fővárosban a focirajongóké, a gördeszkásoké és a görkorcsolyásoké a főszerep. Este bulizni mentem, és ekkor már turistákkal is lehetett találkozni. Hajnalban egy járdán üldögélő társaságba keveredtem. Munkatársak voltak, ők is kimozdulni mentek, és még nem volt kedvük hazamenni, így az utcán üldögélve beszélgettek, zenét hallgattak. Miután megismerkedtünk, további beszélgetéssel töltöttük az időt, többek között a szabad, és természetben alvós utazás rejtelmait körüljárva. Kártyatrükköket mutattak be, illetve mikor kiderült, hogy van náluk pingpongfelszerelés, a parkban kötöttünk ki, ahol pár menet lejátszása után fáradtan dőltünk le a padokra. Másnap a tengerparton nagyszerű embereket ismertem meg. Lengyeleket, akik már jó pár éve kiköltöztek, és akik meghallgatva napi történeteimet, felajánlották, hogy némi élelemmel, pénzzel tudnak segíteni. Világossá tettem, hogy nem szorulok rá, nekem ez a kalandos időtöltés szabad választásom eredménye.

Ezután nem sokkal, még mindig a tengerparton időzve, egy barátságos argentin hölgygel elegyedtem hosszas beszélgetésbe. Mikor elváltunk, megadta a számát mondván, ha kell étel, hely aludni, vagy bármilyen segítség míg a városban vagyok, hívjam nyugodtan. Arra jutottam, hogy ez a nyitott, közvetlen szellemiség a mediterrán országok jellemzője, ami az itt letelepedettekre is ráragad. Így a pezsgő légkörű, kiemelkedően internacionális – és emellett joggal veszélyes helyként elkönyvelt – Barcelonában sok minden nem kell meglepődni. Így éppen emiatt nem árt vigyázni sem.

Aznap, szombat lévén, rengetegen buliztak, és a tengerparton is nagy volt a nyüzsgés. Kis átfedéssel váltották egymást a hajnalban még kint maradt szórakozók, zenélők, illetve a reggel már megjelenő futók, röplabdások. Már világosban aludtam pár órát a parton. A táskámat szorosan magamhoz ölelve aludtam el, így ez alkalommal nem lettem megrövidítve egyik ingóságommal sem.

Vasárnaptól az utolsó Katalóniában töltött napjaim következtek. Indiai barátomnál aludtam Gironában. Kissé meglepődve, hogy utazásomnak hamarosan vége, elkészöntem a városban maradt barátaimtól is a napokban.

A hazatérésem enyhe kultúrsokként hatott. Az emberek jókedve nem volt olyan szembetűnő, mint Katalóniában, illetve az utcák is kihaltabbak voltak, mint pár hónappal azelőtt. Ennek ellenére minden szempontból pozitív voltam az itthon rám váró kilátásokat tekintve, nem is beszélve az új kihívásokról, melyet a hazatérés jelentett. Utazásom alkalmával, a gyorsan változó körülmények közepette sok mindent megtanultam. Az Erasmust mindenkinek csak ajánlani tudom, jelentős szemléletformáló élmény és tapasztalat volt, a jelenlegi szokatlan időkben is.

Adózni, de nem csak tisztelettel

(2.rész)

Előző lapszá-
munkban megis-
mertettük az
alkalmazotti adó
szegmenseit, az áfát
és az adókulcsok
rejtelseit, azonban
az adózási formák
közötti dönté-
sekről nem írtunk.
Mit mérlegeljen az
ember, ha végre
túljut sikeresen az
állásinterjúk tömke-
legén, és eljön a
várva várt pillanata a
szerződéskötésnek?
Vajon hogyan éri
meg rövid, illetve
hosszú távon a
diákmunka, az alkal-
mazotti státusz vagy
éppen a KATA-s
egyéni vállalkozás?

KONDA NIKOLETT

Az egyetemi évek alatt a hirtelen megnőtt szabadsággal az eklézsia növelésének igénye is hamar felmerül. Ahol a szülői háttér ezt nem tudja, vagy nevelői célzattal nem akarja támogatni, ott bizony kénytelen a hallgatónak munkára adnia a fejét. 15 éves kor fölött szülői engedéllyel, 16 és 18 éves kor között bizonyos kööttségek mellett, 18 éves kor fölött a Munka Törvénykönyvében meghatározott paragrafusok keretein belül adható el az ember ideje diákmunkásként. Mindehhez nem kell más, csupán adóazonosító jel és nappali tagozatos hallgatói jogviszony.

Diákszövetkezet közvetítésén keresztül a pár ezer forintos, később visszaigényelhető, tagsági díj megfizetésén túl a munkavállalótól csupán a 15%-os személyi jövedelemadó kerül levonásra, ami mind a munkáltató, mind a munkavállaló zsebében több pénzt eredményez, mondhatni win-win szituáció. Hallgatói megbízási szerződés esetén tételes vagy 10 százalékos költségnyados elszámolás esetén is a fent nevezett 15% adó érvényesítendő. Ekkor a munkavállaló bérezésének mértéke határozza meg a biztosítását, amennyiben eléri díjazása a minimálbér 30%-át, úgy 10 százalék nyugdíjjárulékot, valamint 7 százalék egészségbiztosítási járulékot is fizetni köteles. Ha ez nem történik meg, járulék sem fizetendő. Egyszerűsített foglalkoztatásban, azaz mezőgazdasági vagy turisztikai idegymunkában a napi adó 500 forint a munkáltató által fizetve, járulék nélkül, alkalmi munka esetén pedig ennek duplája, 1000 forint a teher. Háztartási munka esetén a diáknak a szerzett jövedelem után nem kell sem adót, sem járulékot fizetni. Azonban hallgatóként, munkaviszony keretein belül történő foglalkoztatottság esetén nincs különbség a még tanuló vagy a már nem tanuló munkavállalók között, a korábbi lapszámunkban ismertetett terhek érintik a munkaadót és a munkavállalót is egyaránt.

Könnyű KATA-t táncba vinni

Kilépve a nagybetűs életbe, leggyakrabban foglalkoztatottként helyezkedik el az ember, így a cégalapítás buktatóit nem feszegetve, azért érdemes megismerkedni a KATA-s egyéni vállalkozás rejtelseivel. Sajnos még a közelmúlt szigorításai ellenére is a nagyobb bér érdekében több munkáltató is ebbe a formába kényszeríti alkalmazottját, noha ez tulajdonképpen bűntudatos munkavégzésnek minősül és a törvény bünteti. Sajnos azonban még mindig tisztább módja ez, az ugyancsak még mérnöki körökben is elterjedt részleges bejelentésnek, mikor is a fizetés csak bizonyos része kerül az állam felé bejelentésre, így adózásra is, a másik része hallgatólagos megállapodással borítékban érkezik. Ha az ember a KATA-s adózás mellett teszi a le voksát, mert biztosított számára a munkavégzés ezen formájához kellő legalább 2 feltétel, havi egyösszegű 50.000 Ft-os adó vagy egyéni döntés alapján emelt, magasabb nyugdíjalapú 75.000 Ft-os adó terheli. (Egyéb foglalkoztatottság vagy speciális helyzet mellett létezik a nem főállású KATA-s foglalkoztatottság is, ekkor elegendő 25.000 Ft-ot fizetni a NAV részére havonta.) A munkába állás feltételeit megteremteni időigényesebb ekkor, hiszen a szerződéskötést megelőzően a vállalkozást létre kell hozni, kamarai

Fotó: Pesti Laura

regisztrációs díjat kell fizetni, és az iparüzési adótól sem tekinthetünk el. Bár csábítóak a fent leírt kis összegű levonások rövid távon, hosszú távon érdemes szem előtt tartani az ingatlanvásárlási, gyermekvállalási, illetve a nyugdíj célokat is.

Hiteles forrás

Az önálló felnőtt élet egyik mérföldköve lehet a saját ingatlan megvásárlása. Ha csak az embert nem egy tehetős famíliával vagy egy lottó ötössel áldotta meg a sors, bizony a lakáshitel igénye előbb vagy utóbb közeli barátként kopogtat az ajtón. Bejelentett alkalmazottként nem érhet minket nagy meglepetés, a bérjegyzéken szereplő összeg 50, vagy jobb bérezés esetén 60% százalékaig hitelképesek vagyunk. Az izgalom KATA-s vállalkozás esetén kezdődik, mikor is a bérként számlázott összeg csupán 60%-ig kerül figyelembevételre, aminek a korábban számolt 50 vagy 60%-ig határozható meg a havi adósság. A különbség mondhatni szemmel látható az összegeken, mindazon túl, hogy a hitelt megelőző időszak a korábbi esetben a próbaidő lejártát követeli meg, míg KATA esetében általánosságban 1 lezárt évvel kell kalkulálni.

Már mi nálunk, Babám...

A család gyarapodása a kassza bevételeinek csökkenését jelenti már közép-távon is. Bár a jelenlegi érvényes babaváró hitel tompíthatja a kieső jövedelemből származó hiányokat, és júliustól a bruttó fizetés 70%-ról 100%-ra emelkedik a csecsemőgondozási díj, a csed. Ezt a támogatást legkorábban a szülést megelőző 28. naptól lehet igényelni 6 hónapon keresztül, ha a

kismama legalább 365 napon keresztül biztosítva volt a gyermekáldást megelőző 2 évben. A hangsúly itt is a korábbi bruttó fizetésen van, hiszen alkalmazottként nincs meglepetés, sőt nagyobb jövedelem várható a korábban írt félévben, mint a tényleges munka alatt. Viszont KATA-sként a bruttó bér 50.000 Ft adó esetén 98.100 Ft-nak, míg 75.000 Ft adó esetén pedig 164.000 Ft-nak értendő. A gyermek születése utáni időben, a csed lejártá után a támogatások jelentősen csökkennek, még nagyobbra nyílik a beérkező összegek közötti olló.

Bezzeg, ha akkor tudtam volna....

Az előregedő társadalmak korát élve nem tudhatjuk, hogy mit hoz a jövő, lesz-e és ha lesz, mennyi lesz a nyugdíj. Ekkor a KATA-s vállalkozóként a csednél leírt bruttó bérek a mérvadóak, elengedhetetlen az öngondoskodás korai megkezdése. Egészségpénztár vagy nyugdíjmegtakarítás esetén akkor jár az állami 20% adókedvezmény, lényegében jóváírás, ha a szerződő nem a vállalkozó, ha az, akkor hozzátartozón keresztül érdemes számára szerződést kötni. De vegyük figyelembe, a nyugdíj-biztosítás az egyetlen olyan nyugdíj-előtakarékossági forma, amely engedélyezi, hogy a biztosított és a szerződő személye eltérő legyen.

Az adózás kérdései itt azonban még nem érnek véget. Következő részünkben göröcső alá vesszük a környező országokat, hogy Magyarország hogyan áll az adózás terén a mendemondákhoz képest. Rövid kitérőt teszünk az adóparadicsomok titka felé, és utánajárunk a rekordtartóknak is. Keresd a Műhelyt két hét múlva is!

Aktuális munkák

- ▶ IT, villamosmérnök gyakornok
1 412 Ft/óra
A hazai streaming-technológia és szolgáltatás-piac vezető cége, jelentős nagyvállalati ügyfélkörrel, gyakornokot keres.
- ▶ Épületgépészeti adminisztráció
1 295 Ft/óra
Magyarország egyik legnagyobb építőipari vállalata keres kezdő épületgépész vagy villamosmérnök diákokat adminisztrációra, későbbiekben épületgépészeti feladatok ellátása, szakmai gyakorlat és szakdolgozati lehetőség.
- ▶ Rendszergazda
1 295 Ft/óra
Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara IT üzemeltetési osztályára keresünk diákokat.
- ▶ Hosszútávú irodai munka gépészmérnököknek
1 480 Ft/óra
Partnerünk karbantartási osztályára keresünk gépészmérnök hallgatót irodai munkára.
- ▶ Műszaki technikus (alkalmi)
1 470 Ft/óra
Budapesti partnerünk keres műszaki technikus alkalmi munkákra. Hosszútávú munkalehetőség viszont megrendeléstől függően változik a havi munka mennyisége.
- ▶ Rendszergazda gyakornok (System Administration Trainee)
1 380 Ft/óra
Rendszergazda gyakornokot keresünk partnerünk IT osztályára.
- ▶ Szoftverteszt-elemző gyakornok (Software Test Analyst Trainee)
1 380 Ft/óra
Szoftverteszt-elemző gyakornokot keresünk, funkcionális tesztek előállításához partnerünk saját, NAXT nevű termékével kapcsolatosan.
- ▶ Adminisztráció Sósikúton
1 353 Ft/óra
Partnercégünk számára keresünk adminisztrátori feladatok elvégzésére diákokat.
- ▶ Infrastruktúra építőmérnök gyakornok
1 765 Ft/óra
2018 év vállalata keresi új utolsó féléves infrastruktúra építőmérnök gyakornok, majd főállású munkatársát.

Munkáinkra nappali tagozatos, aktív státuszú hallgatóként (25. életév betöltése előtt passzív státusszal is) jelentkezhet szívesképpen önéletrajzzal.

MISZ Műegyetemi Iskolaszövetkezet
1111 Budapest, Műegyetem rkp.
3. K. ép. 1. em. 62.
T: +36 1 463 1237
M: +36 20 250 0096
facebook.com/miszisz

www.miszisz.hu

2020-as közgazdasági Nobel-díj

Idén (2020. október 12-én) két Stanford egyetemi tanár kapta a közgazdasági Nobel-díjat: Paul Milgrom és Robert Wilson.

GARA BALÁZS

Mindketten „közgazdász-mérnököknek” számítanak, mely a közgazdaságtan egy régóta feltörekvő ága. Lényege, hogy mérnöki szemmel közelítenek meg egy problémát, és nem csak a megszokott akadémikus módon, tehát nemcsak elméleteket gyártanak, hanem fel is használják azokat a gyakorlatban. Az idei Nobel-díjasok munkássága pedig pontosan arról szól, hogyan lehet a létező problémákat megoldani az elméleti kutatások segítségével.

Díjazott munka

A probléma maga az volt, hogy a tudomány fejlődésével rengeteg új fejlesztés, technikai újítás és találmány jelent meg, aminek nem egyértelmű az adásvétele. Ilyenek például a rádiófrekvenciák, amelyeknél elég nehéz megfogni, hogy pontosan mennyit érnek, ezáltal mennyiért lehet eladni őket. Ez a probléma Amerikában jelent meg elsőnek, ahol sokszor előfordult, hogy az állam áron alul adta el a rádiófrekvenciákat, vagy éppen túl drágán vásárolták meg telekommunikációs cégek. Ennek megoldását a két professzor az aukciókban látta. Egy standard aukció úgy működik, hogy egy alacsony árról elindulva addig licitálnak egymás fölé a felek, míg végül egy marad, aki az általa mondott áron megveszi az adott árut. Azt vették észre a Nobel-díjasok, hogy nagyon sokat számít az, hogy a különböző vásárlók hallják egymás licitjét, mivel ez plusz információt szolgáltat számukra. Például vegyük azt, hogy ha tudjuk, hogy egy olajcég nagyon sok pénzt hajlandó fizetni egy haszontalannak

tűnő földterületért, akkor az valójában többet érhet, mint eredetileg gondoltuk. Tehát így elérhető, hogy az érdekelt felek a folyamatos licitálások közben, újra és újra ártértékeljék mennyit is ér nekik az adott szolgáltatás (pl. rádiófrekvencia), ezáltal megoldódhat a probléma, és azon az áron kerülhet eladásra az áru, amennyit valójában ér. Az elméletük alapján (és Preston McAfee által) kidolgozott aukciós (simultaneous multiple-round auction) módszert (SMRA) használta fel az Amerikai Egyesült Államok is, melynek segítségével 1994 és 2014 között 120 milliárd dollárt szerzett a központi költségvetésbe. Ebben az aukciós

módszerben több körön át kell egyszerre licitálniuk a feleknek, majd minden kör után megtudják egymás ajánlatát, és így értékelhetik át, mennyit ér számukra az árverés tárgya. Paul Milgrom és Robert Wilson munkásságának gyakorlati hasznát ma már a világ legtöbb országa élvezi különböző szolgáltatások (pl. elektromosság, földgáz, rádiófrekvenciák stb.) adásvételekor, mindemellett pedig az akadémikus világ is tiszteletét tette a Nobel-díj átadásával. Láthatjuk hát, hogy korunknak fontos részei lesznek a „közgazdász-mérnökök”, akik aktívan változtatják meg a világot.

HIRDETÉS

Nemzeti Energiastratégia

2030

Panelbeszélgetés

www.twitch.tv/eszkorg

december 3. 18:00

India átalakulóban

A koronavírus megjelenése különféle folyamatokat indított el Ázsia országaiban. Kínában, ahol elsőként tombolt a világjárvány, úgy tűnik mára határozott módszereikkel sikerült megfékezniük annak terjedését, és gazdaságuk ismét növekedésnek indult. Ezzel szemben Indiában, ahol tavasszal a vírus viszonylag kevés áldozatot követelt, és Új-Delhi hírhedten szennyezett levegője is kitisztult, mostanra már baljós események vették kezdetüket, melyek a lakosok egészségügyi állapotát és megélhetését egyaránt veszélyeztetik, továbbá előrevetítik a politikai rendszer átalakulását.

PINTÉR PETRA

Vidéki hozzáállás

India vidékibb területein a lakosság nagyfokú szkepticizmussal fordul a kormány által előírt korlátozások felé és megélhetésük érdekében sokan rejtgetik, ha betegnek érzik magukat. Egy pozitív koronateszt hozadéka ugyanis néhány hét karantén, ami munkakieséssel és ennek következtében akár huzamosabb éhezéssel is járhat. Sokuk szerint a kormány túlértékeli a járvány súlyosságát, és nem fordít kellő figyelmet az embereket sújtó gazdasági nehézségekre. A kormány felé tanúsított bizalmatlan hozzáállás eredménye pedig az is, hogy sok faluban mellőzik a maszkviselést, nem tartják meg a kellő távolságot egymástól.

A fertőzöttek száma rohamos ütemben nő

Az India szűkölködő területein tanúsított magatartás a nemzetet afelé sodorja, hogy fertőzöttjeik száma lassan meghaladhatja az USA 9 milliót számláló megbetegedéseit is. Október elején hivatalos adataik alapján halálos áldozataik száma már 100.000 fő felett járt, szakértők szerint a vírusban elhunytak tényleges száma pedig ezt is túlszárnyalhatja. Kórházaiak rossz körülmények közt szűkölködnek, városi és vidéki területeken egyaránt nehéz szabad ágyat találni. Kórházi ágyaik kétharmada a nagyobb városokban található, ahol a lakosság csupán egyharmada él.

Szegénység tovább mélyülése

India gazdaságának fontos alkotóeleme az a nagy számú munkás, akik hosszú utakat tesznek meg egy-egy állás betöltéséért. A járványhelyzet miatti szabályok a közlekedésnek gátat szabtak, így az utazással járó munkát végző szegényebbek nagyja felélte tartálékait, adósságba süllyedt. Mikor a korlátozások enyhülésével újra lehetőséget kaptak munkavállalásra, a túlélésük érdekében cselekedtek, és visszatértek megszokott munkavégzési habitusukhoz, ezzel veszélyeztetve egészségüket. India gazdasága az elmúlt 40 év alatt növekedést produkált, de becslések szerint idén 4.5%-os hanyatlással kell majd szembenéznie. A gazdasági élet újraindítása után a legoptimistább forgatókönyv szerint is 2 évnyi csökkenés várható, és a helyzetet a már eddig is nélkülözők fogják a leginkább megszenvedni. Legalább 100 millióan vannak közvetlenül a szegénységi küszöb felett, akik így ez alá fognak esni.

A nőkre nehezedő terhek

A lezárások jelentős negatív hatást gyakoroltak a gazdaságra, s ezt leginkább a nők sínylették meg, ugyanis a dolgozó nők 95%-a végez munkát az informális gazdaság keretein belül. Ebből kifolyólag sokan állásukat veszítették a korlátozások idején, s

mivel családjuk fenntartásának terhe a nők vállát nyomja leginkább, sokuk más lehetőség híján vidéki területekre kényszerült vándorolni, ami órákon át tartó kemény fizikai munkát jelent. Néhányan ékszereladásokból, vagy adósságokba keveredés árán harcolták ki, hogy ételt tudjanak tenni az asztalra. A fiatal lányok jövőjére is csapást gyakorolt családjuk eladósodása, szüleik ugyanis az ő segítségük által próbáltak több bevételt szerezni a család számára, s ennél fogva ők is napi bér munkák végzésére kényszerültek, miközben kikerültek az oktatási rendszerből. Hosszú évek nemi egyenlőségéért kivívott sikerei vesztek el.

Máshol is megfigyelhető nemi egyenlőtlenségek

Míg a járvány Indiában csorbát ejtett a nők egyenjogúságáért folyó küzdelemnél, más ázsiai ország is szemünk elé tárta a nemek egyenlőtlenségének árnyoldalait. Ezekben a változó időkben az egész világ érdekelt egy-egy ország fertőzöttségi adataiban, s ha figyelünk a számokra, sokat elárulhatnak. Észrevehetjük például, hogy Afganisztánban számottevően kevesebb adat van pozitív koronavírus teszttel rendelkező nőkről, mint férfiakról. Figyelembe véve az ország kultúráját, ráeszmélhetünk, hogy ez valószínűleg a nemi egyenlőtlenségekre, s a nők férjeiktől való nagymértékű függésére – akik feleségük orvoshoz látogatását is megtagadhatják – vezethető vissza. Afganisztán patriarchális hagyományai a nők és gyermekek számára nagy eséllyel szolgáltatnak kizárást az egészségügyi rendszerből, vagy vezetnek nem megfelelő ellátáshoz. Ebben a szituációban a nők és gyermekek veszélyeztetettebbek.

Koronavírusból haszon

Narendra Modi, India miniszterelnöke kifejezte, hogy célja az ország önálló

gazdasággá alakítása, így a helyzet javítására szánt összegeket főképp erre a célra, vállalkozásokra fordítaná, a szegénységben küszködő emberek rovására. A miniszterelnök széleskörűbb politikai projektje a jelenlegi többvallású alkotmányos demokrácia tekintélyelvűvé alakítása. Pártjával együtt a lakosság nagytöbbségben lévő (80%-os) hindu részének kedvezne, a kisebbségi, mindössze 14%-ot alkotó muszlim lakosok kárára. A járvány előtt is voltak efféle törekvései, decemberben országos tiltakozást vont maga után egy, a muszlim bevándorlók számára indiai állampolgárság megszerzését nehezítő törvény. Miután pártja mandátumot veszített, halálos áldozatokat eredményező zavargás robbant ki a fővárosban, az 53 elhunytból 38 volt muzulmán. A fejtelenség közepette az eset elsimítása helyett pár rendőr maga is csatlakozott a muszlimok elleni tömeges támadásokhoz.

A járvány elleni korlátozások megálljt parancsoltak a tüntetéseknek, s a kormány gyorsított az ellenvéleménnyel szembeni fellépésén, nagyfokú elnyomás alakult ki. A tiltakozás vezetőit letartóztatták, s mivel a koronavírus ellen hozott intézkedések miatt nem látogathatnak börtönbe az ügyvédek, ezáltal is csökkent az esélyük az igazságos bánásmódra. Bár nő a fertőzöttek száma, éhezik a nép, és megrekedt a gazdaság, az egészségügyi vészhelyzet előnyös hátteret teremtett a népmozgalom leverésére. S hiába minden probléma, az istentisztelő hindu lakosok nagyja szemet hunyni látszik efelett, elég kecsgetető számukra, hogy Ram istenségüknek templomot emelnek, s India egyetlen muszlim többségű állama autonómiáját megvonják. Vallási gyűlölettől fűtötten megbékélnék a helyzettel annak reményében, hogy ezekben a nehéz időkben legalább hitük kellő támogatásra talál a vezetésnél.

Így informálódtunk mi

(1. rész)

A valós információ mielőbbi birtoklása talán még sosem volt olyan értékes a történelemben, mint manapság. Az elmúlt évszázadokban számos ágon fejlődött a hírközlés és a szórakoztatás. A sajtót idővel kiegészítette a rádió, a televízió és végezetül mindhármukra jelentős hatással volt az internet megjelenése. Kétrészes cikkünk első epizódjában a nyomtatott sajtó és a rádió hazai életútját tekintjük végig a teljesség igénye nélkül.

KÓKAI BÁLINT

Az első magyar újság még latinul íródott és a Rákóczi-szabadságharchoz kötődik.

A Mercurius Hungaricus elsősorban a nyugat felé igyekezett a bécsi sajtó egyoldalú tudósításait egy valódi világnyelven írt kuruc lappal ellensúlyozni. 1705 és 1710 közt 6 száma jelent meg. A ténylegesen magyar nyelvű újságok elindítója Rát Mátyás volt, 1780-ban ő indította Pozsonyban Mária Terézia engedélyével a Magyar Hírmondót, aminek kezdetben csupán 320 előfizetője volt. Újdonság volt még, hogy a híreket nem szárazon közölte, hanem azokhoz kommentárt is fűzött. Hamarosan Bécsben és Erdélyben is indult lap. Az első pesti újság 1806-ban jelent meg: Kultsár István Hazai Tudósítások című lapja. Kezdetben külföldi hírek közlésére nem kapott engedélyt, majd 1808-tól már Hazai s Külföldi Tudósítások címmel jelenhetett meg a konzervatív lap.

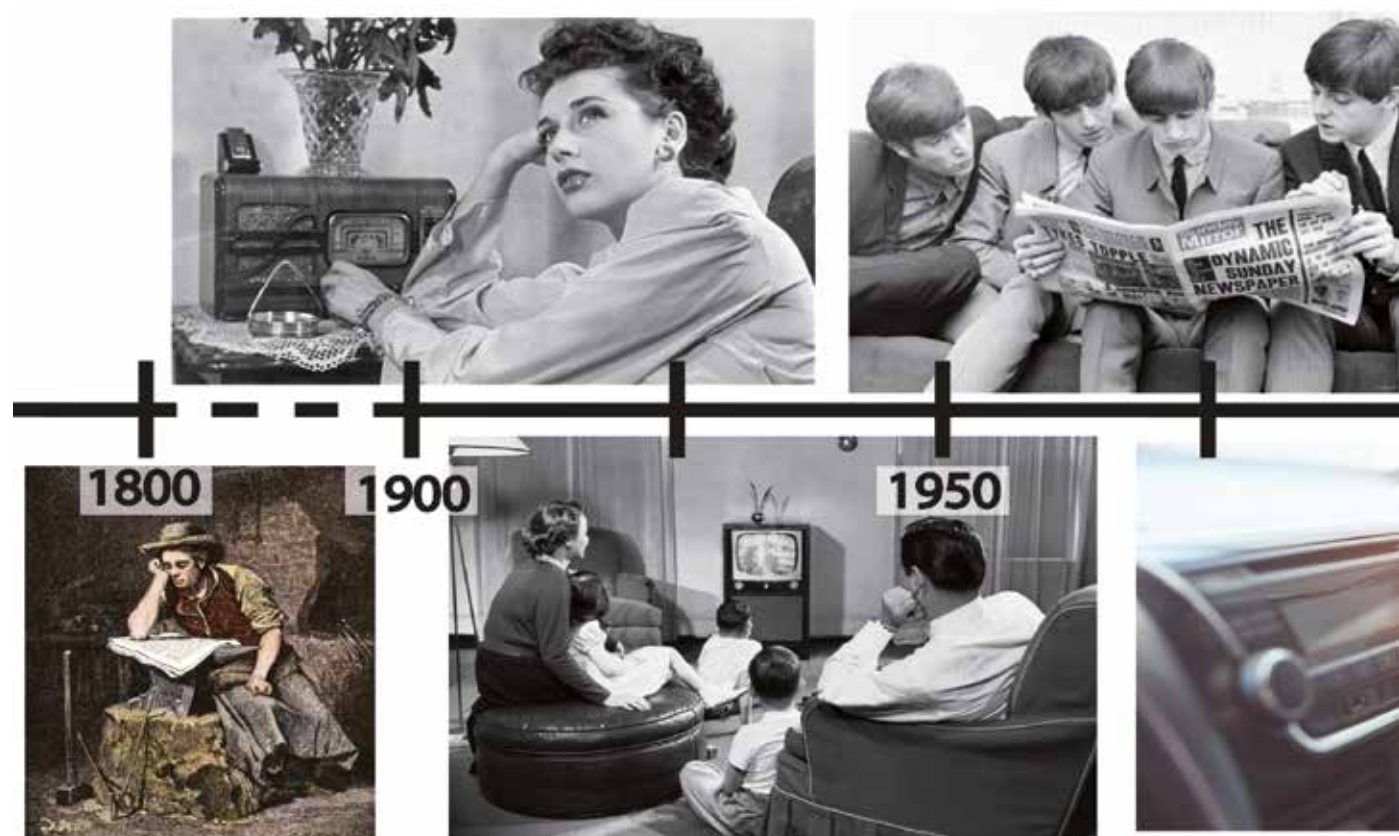
Cenzné, meg az ura

Magyarországon 1804-ben a külföldi lapok járatása engedély nélkül tilos volt. A lapokat kézbesítés előtt a postán cenzorok vizsgálták át tüzetesen. 1808-ban 108 lapot engedélyeztek, amiből 84 német volt. Ekkor még csak 1 éves előfizetést fogadtak el lapokra. Az előfizető nyomtatott címzésű borítékban kapta a példányokat. A cenzúra miatt sokat késnek a lapok. 1822-ben még mindig csak 107 engedélyezett külföldi lap volt a monarchiában. Mai szemmel megmosolyogtató kitétel, hogy ha valaki tiltott lapot akart olvasni, cenzori engedélyt kellett szereznie. Ha megkapta, a lapot csak ő maga olvashatta, azt másnak nem mutathatta meg. Ha a cenzor nem találta megfelelőnek a lapot, elkobozta, így az előfizetők nem kapták meg. És hogy mindez ne legyen ennyire "egyszerű", a cenzor által jóváhagyott cikkeket a rendőrség is kifogásolhatta. Az 1848-ban kivívott átmeneti sajtószabadság nagy lendületet vitt a hírlapok életébe. Ekkor indult a Budapesti Híradó, Pesti Divatlap, Honderű, Életképek, ez utóbbinak egy ideig maga Petőfi Sándor és Jókai Mór is szerkesztője volt. Jókai indította a Esti Lapokat, Kossuth Lajos és Bajza József

a Hírlapot, Vas Gereben és Arany János a Népbarát és Táncsics Mihály a Munkások Újsága című lapokat. A szabadságharc leverése után a szigorú cenzúra egyetlen engedélyezett napilapja a Pesti Napló volt. A kiegyezés után indult sok a mai napig emlegetett vagy most is megjelenő lap, ilyen például az 1877 óta létező Népszava.

elhomályosításának eszközeként" azonosította. Ennek megfelelően a korábbi lapok sorra szűntek meg. Március 21-én a konzervatív és katolikus lapokat egyenesen betiltották, csak a Népszava és Vörös Újság jelenhetett meg, illetve a külföld tájékoztatására a Pester Lloyd. A vicclapok mindegyikét betil-

jellemezték, melyek fokozatosan szűntek meg vagy olvadtak bele az új rendszer egyhangúsító sajtójába. 1948 után a lapok jórésze pártjukkal egyetemben megszűnt, csekély részét államosították. Az ötvenes években esett meg a legendás eset, amikor a Népszavában megjelent, hogy „Mélységes megrendeléssel értesült az egész magyar nép Sztálin elvtárs súlyos megbetegedéséről”. Az ügy következményei máig számos anekdota alapját adták, de pontos információk nincsenek az „elkövető” büntetéséről. A Népszabadság, majd a Népszavából átalakult

Huszadik századi jelek a falakon

A századfordulón létrejöttek az első sajtóvállalatok, sokszor „sajtómágnásnak” titulált vezetőikkel. Ebben a korszakban még nem volt rádió, tévé, és mozi is elvétve, így a sajtó feladata volt a teljes információs és szórakoztató piac ellátása. Újságok jelentek meg reggel, délután és este is, rikkancsok járták az utcákat a néplapokkal, a kávéházakban pedig minden aznapi hazai és jelentős külföldi napilap olvasható volt. A friss hírekre különösen az I. világháború alatt volt igény, így a kor vezető lapjai a hírekben gazdag napokon félmillió példányban fogytak el, persze konkurens hírközlési formátum nélkül.

Az 1919-es tanácsköztársaság Alkotmánya a korábbi tőkés sajtót a „proletáröntudat

tották. A vörös terror utáni években aztán sorra visszatértek a korábbi lapok a piacra. A harmincas években megjelentek a napilapok heti képes mellékletei, ezek pedig nagyban segítették a fotóriporter szakma kialakulását. 1938-ban a zsidótörvény a sajtóban dolgozókra is nagy hatással volt. Zsidóságára vagy baloldaliságára hivatkozva 1938-ban 411 fővárosi lapot tiltottak be. 1939. szeptember 1-én bevezették a sajtócenzúrát, ami a háború alatt periodikusan többször megszűnt és visszatért. Az ostromlott országban már csak röplapok jelentek meg, míg 1944 novemberében elindult a Néplap. 1945 januárjában az első pesti lap stílusosan a Szabadság volt. Az átmenet évéig (1948) a háború utáni időket alapvetően az újjáalakuló pártok lapjai

Népakarát voltak az első forradalom utáni lapok. 1956 karácsonyán indították meg az Esti Hírlapot, mely a korábban kihalt bulvárlapok szocialista változataként működött. Ez a formátum ma már nem létezik, viszont az akkori rádióval már ellátott, de az esti hírközlést biztosító televíziót még csak messziről csodáló korban hiánypótló volt a lakosság tájékoztatására. A Népszabadság hamar elérte a 750 ezres példányszámot. A Magyar Hírlapot 1968-ban alapították. Célja az volt, hogy egy külön lapot hozzanak létre, mely a magyar kormány álláspontját tükrözi, jelezve, hogy ez más, mint a párté. A rendszer-változás évének legsikeresebb lapja azonban a másként gondolkodását ekkor már teljesen kifejezhető Magyar Nemzet volt. A rendszer-váltás aztán egy új piaci kor

kezdését is jelentette egyben. A rendszerváltozással a lapok magánkézbe kerültek. Az 1990-es évek végén álltak át a lapok az ólombetűs nyomtatásról a számítógépes tördelésre. A lapszerkesztés teljes folyamata számítógépesítve lett, így az írógépek eltűntek a szerkesztőségekből. Az újságírók interneten küldhették cikkeiket, írásukhoz anyagot az internetről vehettek. A nyomdatechnika változásait remekül lekövette a Szomszédok című teleregény, melynek leginkább emblematikus figurája, Vágási Feri nyomdászként dolgozott, és rendszeresek voltak a szerkesz-

továbbra is a két meghatározó bulvárlap, a Blikk és a Bors osztozott a Nemzeti Sporttal, ezeket követi negyedik helyen a Népszava. A női hetilapok és havi magazinok összevont eladási listáját a GLAMOUR, a Kiskegyed és a Nők Lapja vezeti. Egy-egy lapszámának értékesítésével csupán a GLAMOUR és a Kiskegyed tudta átlépni tavaly a 200.000 példányos átlagot, de hónapról hónapra közelítette ezt az eredményt a Nők Lapja is. Az első két helyezett csodáját némileg árnyalja, hogy az októberi kuponfüzetes lapszámaik voltak a sikeresek...

A rádiót elsősorban fővárosi értelmiségi, tisztviselő és kereskedő réteg hallgatta, nem utolsósorban azért, mert sokáig kizárólag itt volt csak fogható az adás. Ennek ellenére a legnépszerűbb zenei műsor a cigányzene volt. A monopol helyzet felváltásaként 1932-ben indult a „Budapest II”, azaz a második rádióprogram. A falu számára a rádió csak a II. világháború hírhedségével és az új adók beállításával vált elérhetővé. A háború alatt a magyar rádió a politikai propagandát szolgálta: élőben közvetítette például Hitler egyes beszédeit. Végül 1944 novemberében a menekülő németek minden rádióadót felrobbantottak. A második világháború a rádió médiumának teljes fronton történő kihasználását hozta: a szemben állók az éter hullámain küldték egymásnak műsoraikat, propagandával, uszítással vagy félrevezetéssel, áladások üzemeltetésével. A háború után 1945. május elsején indult újra az adás, egyelőre egy budapesti adón és a pesti utcákra kihelyezett hangszórókon keresztül. 1949-ben indul a második program, és a két adó Kossuth és Petőfi nevet veszi fel. Az 1956-os forradalom alatt a rádió bejelenti, hogy „hazudott minden órában”, és felveszi a Szabad Kossuth Rádió nevet. Sorra alakulnak a vidéki szabad rádiók, melyeket végül a szovjet csapatok hallgattatnak el. A két állami rádióadáshoz 1973-ban csatlakozott hivatalosan az URH-n kulturális/komolyzenei műsorokat közvetítő 3. műsor, mely 1986-ban a Bartók rádió nevet vette fel.

üresen álló CCIR frekvenciasávban, de nem a magyar hallgatók számára, hanem a Balaton turisztikai célpontra érkező nyugati, főleg osztrák és kelet-német turistáknak szólt, ismert magyar műsorvezetők emlékeztetés, akcentusos német kiejtésével. A német nyelvű rádió hamar népszerű lett a magyar hallgatók körében is, így 1988-tól részben, majd 1989-től egészében magyar nyelvűvé vált az adás. A műsorokat a Magyar Rádió már ismert műsorvezetői vezették, akik adott műsoridőt kaptak, melyben a zenét ők maguk válogathatták. A rádióknak tehát nem volt határozott zenei formátuma, olyan pop- és rockzenét játszott, amit műsorvezetői kedveltek, óránként pedig híreket adott. (Aki autentikus német Danubius érzésre vágyik, megtalálhatja Szomjas György Könnyű vér című, kevésbé ismert filmjében.)

Ott állsz a dombon, Calypso

1989-ben megjelent egy második kereskedelmi profilú és hangzásvilágú műsor, a középhullámon a főváros körzetében fogható Calypso Rádió. A Calypso több újdonságot hozott: a műsorvezetők maguk keverték az adást, és rendszeressé vált, hogy a műsorvezető rábeszélte a zenére, melyet egy automatikus rendszer kevert le a beszéd időtartamára. Ez a hangzás itthon azelőtt ismeretlen volt. A Calypso már a hallgatók élő betelefonálásaira is épült, azaz interaktív műsorai voltak. Végül a szakosodott kereskedelmi rádiók megjelenésével teljesen elfelejtve szűnt meg 2002-ben. Szintén 1989-ben a Balatonnál indult az engedélyét még 1988-ban megszerző Juventus Rádió. 1996-ban megszületett a médiatörvény, és így 1997-ben két országos kereskedelmi magánrádió is megkezdte adását. A két induló országos rádió közül az egyik a Danubius Rádió volt, mely ekkora az ország leghallgatottabb kereskedelmi rádiójának számított. A változás annyi volt, hogy eddig a pénzt a közszolgálati-állami Magyar Rádióhoz hozta, ezután viszont privatizált magánrádióként működött. A másik induló rádió valóban új rádióként jelent meg az éterben Sláger Rádió néven, kezdetben az 1960-70-es évek slágereivel. A rádiós piac meghatározó szereplői ettől kezdve már nem a klasszikus közszolgálati csatornák, hanem a két nagy országos magánrádió lettek. A

kereskedelmi rádiózás aztán szép sorban kitermelte a saját Csiszár Jenőjét, Bochkor-Boros párosát, Jáksó Lászlóját, később pedig Sebestyén Balázst.

Új hullámhosszon

1998-ban a Kossuth 40-50%-os hallgatói elérési értéke 2004-re 20% körüli lett, a Petőfi 20% körülről 10% körülire esett vissza, miközben a fiatalok (15-29 év) aránya hallgatói között 2% körüli volt. Erre mintegy válaszként jött egy erős irányváltás. Az új MR2-Petőfi Rádióból 2007-től kereskedelmi hangzásvilágú, automatikus adáslevezető által vezérelt 24 órás zenefolyamot sugárzó műsor lett. A kereskedelmi rádiókkal annyiban nem akart versenyezni, hogy nem a legnépszerűbb slágerzenét, hanem inkább az alternatív rockzenei stílusokat közvetítette, sokak öröme. A változással megszűntek a rockzenei műsorok, a gyerekműsorok, és a Petőfi Rádió addig leghallgatottabb műsora és egyben néhai nagyapám kedvence, a déli magyarnóta is. 2009-ben a külföldi tulajdonban lévő országos kereskedelmi rádiók engedélye lejárt, az e hálózatokra kiírt pályázatokat pedig két új rádió nyerte el, a Class és Neo FM. Érdekes adalék, hogy a bíróság később kimondta, az új rádiótulajdonosok jogszerűtlenül jutottak a frekvenciákhoz, de folytatják a működést. 2012 végén csődjával megszűnt a Neo FM. Az NMHH nem írt ki az országos frekvenciákészletre új pályázatot, ehelyett államosította az addig magánkézben levő rádiózásra fenntartott frekvenciákat: azok a Kossuth és az újonnan induló Dankó rádióhoz kerültek. A Class FM így konkurens nélkül maradt 2016-ig, amikor is végleg elnémult, átadva a helyét pár év szünetet követően a Retro Rádióknak. A klasszikusokra márpedig úgy látszik, van igény. A 2020-as harmadik negyedév hallgatottsági adatai szerint a Sláger rádióval megalapozott profil ma is eladható, mintegy 1,4 milliós napi hallgatottsággal. A 2-4. helyeken 1 millió körüli hallgatottsággal, fej-fej mellett küzd a Petőfi, a Kossuth és a Rádió 1. Utánuk pedig egy jelentős, 7-800 ezres szakadék.

Cikkünk második részében a passzív szórakozás fényes istenségét, a televíziót és a korábbi szolgáltatások előnyeit egyesítő internet hazai történetét vesszük górcső alá.

2000

2050

Illusztráció: Mórity Szilvia

tősegi viták a környezetében. Ami a mai piacot illeti, a bulvárszegmens kivül nemigen találni hatszámjegyű eladási számokat, noha Magyarországon több mint 5800 bejelentett, nyomtatott sajtótermék létezik. A hazai újságárúsító pontokon történő lapeladás statisztikája szerint 2019-ben a magyarországi lappiacot három szegmens uralta: az országos napilapoké, a női magazinoké, valamint a program- és műsormagazinoké. Ez a három lappiacot együttesen lefedte a hazai eladások több mint 70%-át, illetve a bruttó forgalom több mint 60%-át. Tehát tavaly a kiskereskedelmi egységekben értékesített tíz sajtótermékből négy napilap volt, átlagosan több mint kettő női magazin, egy pedig program- és műsormagazin. Az auditált országos napilapok közül a Dobogón

„Még broadcastingnak hívták...”

De mit sem ért a sok nyomtatott sajtótermék mindazon tömegek számára, akik nem tudtak olvasni. A XX. század elején az ő arányuk bőven tíz százalék fölött volt a lakosság körében. Ellenben a rádió már az ő információ-éhségüket is ki tudta (volna) szolgálni. Az 1925. december 1-jén újonnan létrejött Magyar Telefonhírmondó és Rádió Rt az MTI érdekeltségi körébe tartozott, melynek része volt a rádió hivatalos hetilapja, a Rádióélet is, némi összefonódást képezve az imént tárgyalt nyomtatott sajtóval. A rádió első elnöke Kozma Miklós tanító, nevelő és szórakoztató funkciót kívánt a rádióknak. Ezen az alapon igényes komolyzenét és jazzt is sugárzott a politikailag is elvárt cigányzene és nóta mellett.

Szól a rádió?

De lássuk, mi a helyzet ma! A napjaink rádiós kínálatára leginkább emlékeztető kínálat a nyolcvanas évek végén kezdett kialakulni. Ekkor tűnt fel először a hazai éterben a zenei rádiók nyugaton általánosan ismert stílusa. A magyar hallgatók először a Szabad Európából ismerhették meg a Teenager Party című műsorban a nyugati rock and roll zenét, ugyanezt ugyanekkor hazai pályán Komjáthy György Csak fiataloknak! c. műsora, majd a 80-as évek végén már a diszko stílusban, a Poptarisznya c. vasárnap délutáni adás nyújtotta a Petőfin. Az egész napos zenei műsor a Magyar Rádió 1986-ban indított Danubius Rádió nevű új programján jelent meg, az állami rádió kereskedelmi vállalkozásaként. A Danubius az akkor még az országban

Klímaváltozás

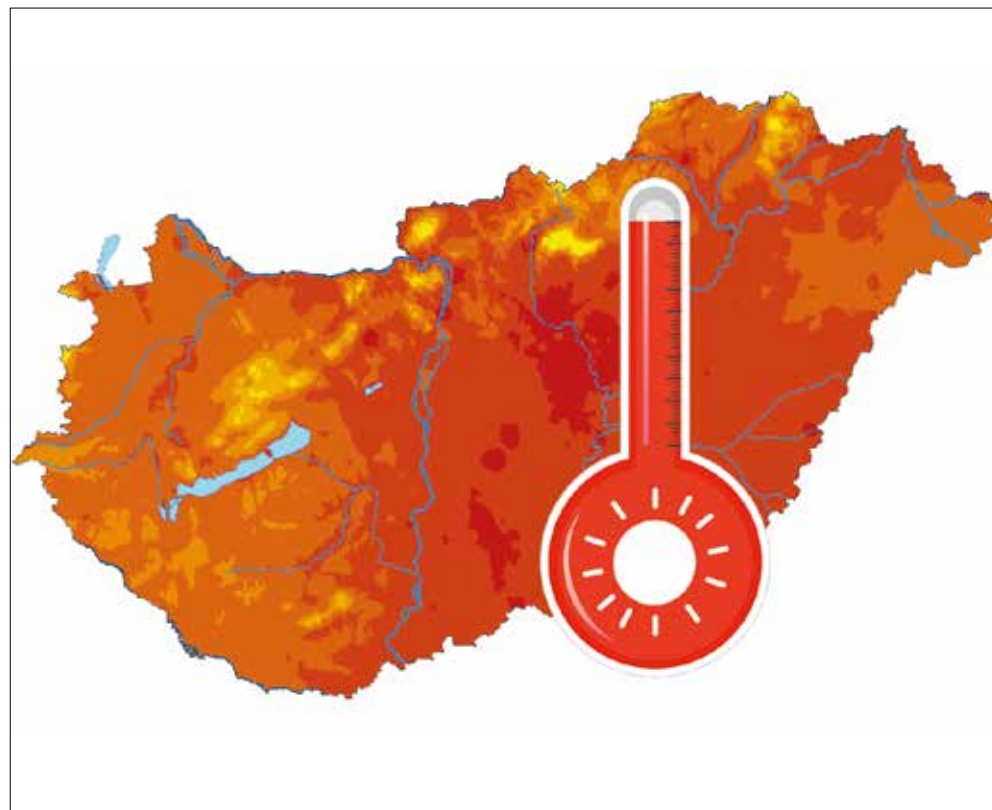
Változó időjárás Magyarországon

A globális felmelegedés kapcsán legtöbbször a sarkvidéki jégtakarók olvadását és a tengerek, óceánok vízszintjének emelkedését emlegetik. Emiatt hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy jégpáncél és sós víz híján Magyarországon védve vagyunk ennek hatásaitól. Pedig, ahogy azt az elnevezés is mutatja, ez az egész bolygót érintő probléma, amely minden vidéken jelen van. Sorra vettük, miként érinti a klímaváltozás a Kárpát-medencét, ezen belül is hazánkat. A lista nem rövid, mielőbbi beavatkozást sürget, hogy ez ne romoljon tovább.

GOSZTOLA ÁGNES

Múlt, jelen. Jövő?

Magyarországra vonatkozó részletes meteorológiai adatok egészen 1901-ig visszakereshetők. Ezek alapján jól

látszik, hogy az utóbbi több mint 100 évben az átlaghőmérséklet 1-1,5 °C-ot növekedett. Az átlaghőmérséklet emelkedése nem csak itthoni probléma, az egész világon igaz.

Ennek visszaszorítására, a folyamat lassítására már vannak törekvések, például a Párizsi éghajlatvédelmi egyezmény. Ennek fő célja a következő: „A globális átlaghőmérséklet emelkedésének jóval 2 °C alatt tartása az iparosodás előtti szinthez képest, majd az erőfeszítések folytatásaként a hőmérséklet emelkedésének 1,5 °C alatt tartása az iparosodás előtti szinthez képest, elismerve, hogy ez jelentősen csökkenti az éghajlatváltozás kockázatait és hatásait”. 2016 decembere óta 194 ország írta alá a megállapodást – köztük Magyarország is. Az eredmények egyelőre nem túl biztatóak, ugyanis azóta ismét közel 1 °C emelkedésnél tartunk.

Éghajlati változások

Nem is olyan régen hazánk éghajlata igazi kontinentális éghajlat volt 4 jól elhatárolható évszakkal. Az ünnepekhez tipikus időjárást lehetett társítani: március 15-én rendszerint térdig érő hó volt, az augusztus 20-i tűzijátéok pedig csoda volt, ha nem mosta el egy vihar. Mára az évszakok összemosódtak. Egy-egy évszakon belül is szélsőséges hőingadozások vannak: rövid idő alatt csapát a forróság iszonyatos hidegbe, és fordítva. A fagyos napok száma folyamatosan csökken, míg a meleg éjszakák száma az utóbbi 20-30 évben ugrásszerűen megnőtt. A forró időszakok egyre inkább elhúzódnak. A csapadék mennyisége összességében csökkenő tendenciát mutat, időben jobban elszórt. Az egyszerre lehulló csapadék mennyisége azonban nőtt.

Mi vár ránk?

Az éghajlatváltozás számos módon hat ránk már most, és hatással lesz a későbbiekben is. Az egyre gyakoribb hőhullámok befolyásolják a mindennapi életet, azokat is megviseli, akik egyébként egészségesek. A legsérülékenyebb csoportokat, mint a krónikus keringési zavarokkal, az anyagcsere és légzőszervi, valamint a mentális betegséggel küzdőket még inkább megviseli.

Az egészségünket egyéb módon is befolyásolja a klímaváltozás. A hőmérsékletemelkedés sok olyan élőlény, vírus és baktérium számára kedvező, amikre a szervezetünk nincs felkészülve, vagy éppen eddig csak elszórtan találkoztunk vele. Utóbbiba tartozik a kullancsok által terjesztett Lyme-kór, amely a későbbiekben gyakoribb lesz. Várhatóan meg fognak jelenni olyan szúnyogfajok, mint a csípőszúnyog, ázsiai tigrisszúnyog, lepkeszúnyog és az egyiptomi szúnyog, amelyek eddig csak melegebb éghajlati övben éltek meg. Ezek pedig olyan kórokozókat hozhatnak el hazánkba, mint a Zika-vírus, vagy a paraziták közé tartozó malária.

A növekvő hőmérséklet következtében egyre gyakoribbá válhatnak a mikrobiális eredetű élelmiszermérgezések, amiknek kiváltója a penészgombák mikotoxin tartalma. Ezek stabil vegyületek, így a hagyományos eljárásokkal szemben ellenállóak. Amellett pedig, hogy rosszullétet okoznak, hosszútávon daganatkeltő hatásuk is lehet. Leginkább kitétek a gabona-, olajosmag- és szárazgyümölcs-termékek. Fertőzést okozhat az ivóvíz is, mely az extrém mennyiségű csapadékhullás miatt szennyeződhet.

Az allergiaszezon egyre inkább elnyúlik. Az enyhébb telek után az allergiaszezon akár egy hónappal is korábban kezdődhet, és a vége is kitolódhat. Emellett pedig megjelennek új, invazív, allergén növények.

Magyarország gazdaságát a vízhiány fogja leginkább befolyásolni, a zöldtermékek egyre csökkennek. A csapadékhiány a növénytakarót is érinti, a talajvíz pedig megsüllyed, az áttelelést nehezíti a hótakaró hiánya. Az Agrárgazdasági Kutatóintézet tanulmánya alapján a búza hozama 2050-re 8%-kal, a kukorica hozama pedig 18%-kal esik majd vissza. Nehézséget okozhat, hogy vizeink nagy része más országokból folyik be. Amennyiben ezek az országok nagyobb mennyiségben használják és tárolják a vizeket, úgy nálunk hiány léphet fel.

Természeti változások

Az emberek mellett a természetre is hatással van a klímaváltozás, az egyre gyakoribb száraz és forró időszakok növelik az erdőtűzek esélyét. A hazai erdők is könnyen juthatnak Ausztrália vagy Kalifornia sorsára.

A hazai biodiverzitás is veszélybe kerül: az itt őshonos fajok nincsenek felkészülve az éghajlatváltozásra. Az élőhelyek szárazabbá válása egyre szűkíti a vízi élőlények életterét, emellett pedig megjelennek olyan invazív fajok, amelyek veszélyt jelentenek az itthoni élővilágra.

Az évszakok zavaros váltakozása befolyásolja az élőlények szaporodását, a termést. A mezőgazdaságban negatív hatása ott mutatkozik meg, mikor az őszi melegben, vagy a korai tavaszi jó időben a növények kihajtanak. A meleg idők még nem állandóak, ezeket rendszerint fagy követi, így a rügyek elfagyása következhet tavaszi váratlan hidegekből is. Az állatvilágra gyakorolt hatás hasonló a növényekéhez, az évszaknak nem megfelelő jó idő megzavarja a szaporodási ritmust. Így egyre gyakoribb, hogy a téli hideg előtt is születnek kölykök, akik aztán önerejükkel nem tudnak áttelelni. Ilyenek például a sünök, akik között egyre több kis tömegű egyedet találunk a hibernálási időszak előtt, nekik segítségre van szükségük, hogy megérjék a tavaszt.

Mit tehetünk?

A nemzetközi összefogáson túl egyénileg is mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy ezeket a negatív folyamatokat minél inkább lassítsuk és kitoljuk. Kezdetként törekedni kell a tudatos, minimális energiafelhasználásra, a szemét termelésének minimalizálására. Lehetőleg válasszunk alternatívát autó helyett – ez lehet akár tömegközlekedés is. Közösén még elérhetjük, hogy a Balaton ismét befagyjon, és korcsolyázhassunk rajta.

Kitartás és győzelem, nehéz időkben is

Mindannyian tudjuk, hogy egyetemistának lenni olykor nehéz és stresszes.

De milyen lehet, amikor az egyetemi élet mellett még magas elvárásaink vannak magunkkal szemben egy komoly versenysportban.

Ágoston Dorottya évről évre megküzd ezekkel a problémákkal, és 2020-ban is rendületlenül gyűjti az érmekeket, akár csak a krediteket.

BALOGH KATA BOGLÁRKA

Milyen célokkal indultál neki az idei szezonnak?

Az idei versenyszezonnak elsősorban amiatt vágtam neki, mivel ez az évem az utolsó a juniorok között, hiszen idén töltöm a 23. életévemet. Ennek következtében jövőre már csak a felnőttek között mérgettem meg magamat, így vissza nem térok alkalom, hogy még valami szép eredményt érjek el a saját korosztályom mezőnyében.

Hogy érzed eddig, teljesülni fog?

Jelenleg a felkészülésem vége felé közeledem, számos verseny van a hátam mögött. Részben sikerült, amit elterveztem, több hazai és nemzetközi versenyen is megmérettettem magamat. Bízom benne, hogy idén a sok év kemény munkája beér, és a 2015-ös junior világbajnoki címem

mellé nyerek még egyet. Sajnos ez a célom nem valósult meg.

Mi az idei legnagyobb kihívásod?

Természetesen, mint mindent a sport területét is érinti a COVID-19 miatt kialakult helyzet. Nehézséget okozott, hogy bizonytalan volt az egyes versenyek megrendezése, kiutazási lehetőségünk külföldre. Szerencsémre az én sportágamban végül nem halasztották el az őszi kiírt versenyeket, és részt tudtam venni rajtuk.

A COVID helyzet mellett számomra egyéb körülmények is nehezítették a felkészülésem, mivel augusztusban váratlanul elhunyt az edzőm, akivel az elmúlt 15 évben dolgoztam együtt. Így a versenyekre részben saját magamat edzettem, valamint új edző segítségét kellett kérnem, akivel nem állt sok idő a rendelkezésünkre az összecsiszolódáshoz.

Az eddigi versenyeken milyen eredményeket értél el? Még hány versenyed van a szezonból?

Mivel a tavaszi versenyeket egytől egyig áttolták az őszi szezonra, így elég sűrű a versenynaptáram. Szeptember végén az Európa-bajnoksággal indult a szezonom, ahol a juniorok között 3., a felnőttek

között 6. helyen végeztem. Ezt követően hazai versenyeken szerepeltem. A Magyar Kupán és Magyar Bajnokságon mind junior, mind felnőtt kategóriában sikerült nyernem és megvédenem a címeimet, mindemellett a MEFOB-on is diadalmaskodni tudtam. Ezt követte a Kolozsváron megrendezésre került Junior

Világbajnokság, ahol bronzérmet nyertem. Jelenleg egy versenyem van még hátra, a Felnőtt Világbajnokság, amelynek Spanyolország ad otthont november elején.

A hibrid oktatás segíti vagy nehezíti a felkészüléseidet?

Számomra sok könnyebbé tett okozott, hogy a tananyagok, előadások online formában is elérhetőek, valamint a zárthelyi dolgozatokat is az interneten keresztül kell megírnom, így külföldi tartózkodásom alatt sem maradok le az előadásokról, dolgozatokról. Továbbá könnyebbé tett okoz, hogy a sűrű edzésprogramhoz szabadon igazíthatom a tanulással töltött időmet.

Ahogy láttam elég sűrű a versenynaptárad, mi tart motiváltan, hogy nem veszik el a lendületed soha?

Pont a sűrűsége, ami lendületet ad, hiszen a következő célom mindig belátható távolságon belül helyezkedik el. Két verseny között egy-két hét telik csak el. Bár nem mondom, hogy mindig egyszerű a helyzetem, de szerencsésnek érzem magamat, hogy ilyen helyzetben is utazhatok, versenyezhetek, és ha nem is a világ, de Európa számos pontján megfordulhatok.

Sporteredmények a BME-n

Röplabda:

A MAFC-BME megverte a FINO Kaposvár csapattal a férfi Extra Ligában
MAFC-BME – Fino Kaposvár 3:1 (22, – 22, 17, 21)

A fiúk következő megmérettetésének időpontja:

2020. november 13. péntek 20:00
MAFC-BME - LV Sport Pénzügyőr SE
Vasas Folyondár jobb pálya,
Budapest, Folyondár utca 15.

Súlyemelés:

Szeptember végén került megrendezésre az 51. Műegyetemi Kupa, ami nem más, mint a súlyemelő Magyar Egyetemi-Főiskolai Bajnokságnak (MEFOB) helyet adó versenysorozat. A MAFC versenyzői taroltak az alkalmon, és több ízben is dobogóra álltak.

A dobogó legfelső fokát foglalták el:

Mári Márta

Női 55 kg, szakítás: 57 kg, lökés: 67 kg, összesen: 124 kg

Juhász Anna Csilla

Női 87 kg, szakítás: 75 kg, lökés: 91 kg, összesen: 166 kg

Bodrogi Ádám

Férfi 73 kg, szakítás: 87 kg, lökés: 115 kg, összesen: 202 kg

Ezüstéremmel távoztak:

Vida-Szűcs József

Férfi 89 kg, szakítás: 107 kg, lökés: 135 kg, összesen: 242 kg

Prohászka Kristóf

Férfi 96 kg, szakítás: 95 kg, lökés: 129 kg, összesen: 224 kg

P. Nagy Bálint

Férfi 109 kg, szakítás: 105 kg, lökés: 133 kg, összesen: 238 kg

Bronzérem büszke tulajdonosa:

Komonyi Norbert

Férfi 96 kg, szakítás: 95 kg, lökés: 122 kg, összesen: 217 kg

Erőemelés:

2020 október 24-én az erőemelők mérkőztek a 2020/2021. Tanévi RAW Erőemelő Magyar Egyetemi-Főiskolai Országos Bajnokságon, a Műegyetem F46-os I. számú tornatermében. A MAFC versenyzői itt sem hagyták magukat, a hazai pálya és a sok felkészülés meghozta az eredményt.

Aranyéremmel tértek haza:

Juhász Anna Csilla

Női 84 kg, guggolás: 150 kg, fekvenyomás: 100 kg, felhúzás: 142,5 kg, összesen: 392,5 kg

Csikós Máté Márton

Férfi 66 kg, guggolás: 107,5 kg, fekvenyomás: 90 kg, felhúzás: 115 kg, összesen: 312,5 kg

Horváth Péter

Férfi 105 kg, guggolás: 252,5 kg, fekvenyomás: 167,5 kg, felhúzás: 295 kg, összesen: 715 kg

A dobogó második fokára állhatott:

Bojti Vilmos Marcell

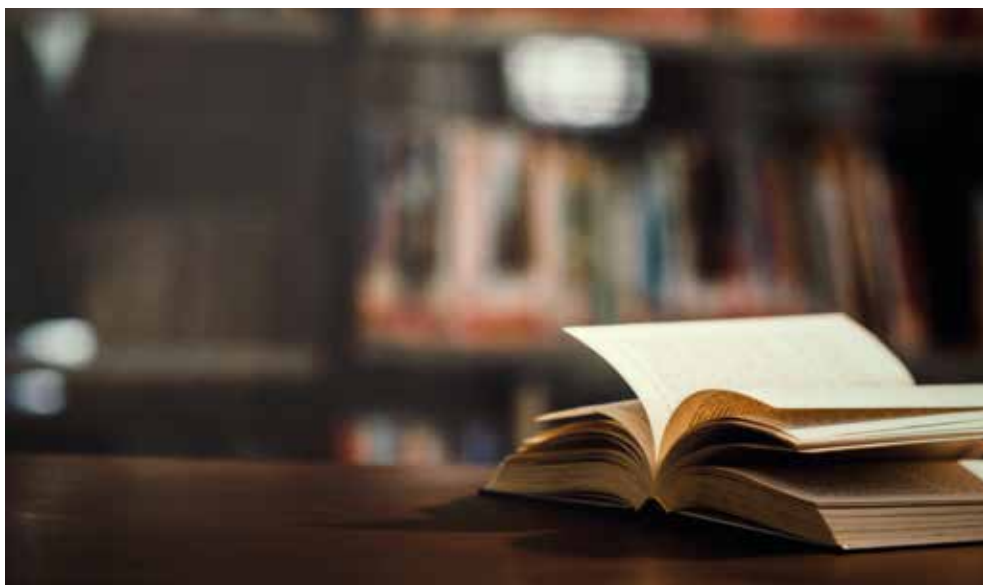
Férfi 74 kg, guggolás: 220 kg, fekvenyomás: 100, összesen: 225 kg, összesen: 545 kg

Egy könyvet félbehagyni?

Miért nem szeretünk félbehagyni egy könyvet, még ha az nem is jó igazából? Hogyan kerülhető el a nevelésben ennek a „nem szabad félbehagyni” érzésnek a kialakulása? Ezen kérdések szakszerű megválaszolásához az alábbiakban Limpár Imre tanácsadó szakpszichológust kértük segítségül.

KONDA NIKOLETT

A válasz a felszínen pszichológiai szempontból valójában meglepően egyszerű. Zeigarnik-effektusnak nevezik azt a jelenséget, hogy a félbehagyott, félbeszakított dolgokra sokkal jobban emlékszünk. S ez bármilyen folyamatra, észlelt tartalomra igaz lehet. Számomra is komoly dilemma, hogy egy borzalmasan vacak filmet, amit elém vet az élet, abbahagyjak-e. Pontosán tudom, ha most félbehagyom, sokkal jobban emlékszem majd rá. Vegyük észre, hogy

a média- és marketingeszközök milyen mesterien használják ezt az effektust. A 80-as, 90-es években egy-egy sorozat minden része önálló külön egészet is alkotott, ugyanez a régi regényeinknél, novelláinknál is fennállt. Mit látunk ma? Minden sorozatrész esetén, sőt bizonyos nagyjelmek esetén is ördögien kimunkált metodikával hagyják félbe a történetet. A függőség irányába löknek el ezzel, egyszerűen tudni akarjuk a végét, de mégsem kerül ki a mondat végi írásjel, szinte soha. Hogy kellően populáris példát említsünk: nézzük meg a Harry Potter vagy a Trónok harca könyvek és évadok körüli elképesztő tömeglélektani hatásokat. Ezek mind-mind összefüggenek ezzel a jelenséggel, amiről most beszélgetünk.

Egy kicsit távolabbi asszociációt is hadd vessek fel. Egy agykutatótól hallottam tavaly egy izgalmas okfejtést az applikációk evolúciója kapcsán. Két titkos összetevő segíti az alkalmazások túlélését, amelyek így mindinkább függőségre hajlamosítanak majd. 1) Egyszerűség, 2) Végtelenség. Vagyis minél egyszerűbb, annál inkább ott ragadunk, de közben végtelen is, mert sosem érünk a végére. Ezért lehetetlen a közösségi oldalak végére görgetni. Nem

fog menni. A lelkünk ellenben úgy van összegyúrva, hogy vágyná a befejezést. Kitenni a pontot, vagy a felkiáltó- esetleg kérdőjelet. De nem lehet, csak félbe tudjuk hagyni, ami növeli a visszatérés esélyét. Így válunk egyre jobb fogyasztókká.

Vannak persze pozitívumok is: például tanulásmódszertanban. Szakaszosan tanulni, s nem mindig A-tól Z-ig haladni, paradox módon akár több memória-horgonypontot is képezhet felidéz emlékezetünkben.

A kérdés második fele – (Hogyan kerülhető el a nevelésben ennek a „nem szabad félbehagyni” érzésnek a kialakulása?) – már sokkal mélyebb és komoly komplexitást igényel. A narratívákhoz ragaszkodunk, akkor is, ha azok nem feltétlenül igazak. Álljon itt egy sarkos definíció az ún. transzgenerációs téglákról: egy, a gyermekkorban a szülőktől és a kiemelten fontos személyektől kapott üzenetek rendszere, amely alapján döntést hozunk önmagunkra, jövőnkre, a világra és kapcsolatainkra vonatkozóan. Olyan szólásmondások esszenciája ez, amely egy mondatba sűrít egy-egy igazságot, amelyet a gyermek – és később a felnőtt is – feltétlen életigazságnak tekint. (A definíció az Eric

Berne-féle tranzakció-analízis sorskönyv fogalmának egy származtatott változata.) Ha abban nővünk fel, hogy az élet nehéz és kegyetlen, mindenért meg kell szenvedni, ki kell várni a sorunk és „amit elkezdünk, azt fejezzük is be”, ráadásul járt utat nem adjuk a járatlanért, akkor könnyű belátni, hogy – mélylélektani értelemben –, hiába mondja azt akár a legjobb, legújabb időgazdálkodási módszer, hogy például a komparatív előnyeink mentén érdemes felhagynunk korábbi vállalásunkat, nem fogjuk megtenni. A narratíva ugyanis erősebb, s ez nem elszánás és akarat dolga. Szeretjük követni a transzgenerációs tégláinkat, ilyen egyszerű. Megváltoztatni ezeket pedig hosszú évek kemény munkája. Félresiklott pályák tucatjait látom a rendelőmben azért, mert, amit elkezdünk, azt be kell fejezni. Már az első szemeszter második hónapjában tudja a fiatal, hogy nem ezt kellett volna, mégis megcsinálja a BSC-t, majd, ha már ennyi benne van, az MSC-t. Roppant nehéz szembenézni ezekkel a téglákkal, mert azoknak van valóság- és igazságérzetük, főleg, ha a környezetünk erre még jól rá is erősít hónapról hónapra. Hadd osszak meg végezetül egy személyes példát, mely úgy érzem, idevág. Engem úgy neveltek anno – egy tisztes, konzervatív értékrend szerint –, hogy „könyvbe nem írunk”. „Ha mégis írának – persze nem írunk –, de ha mégis, akkor halványan ceruzával. Kiemelésnél pedig halványan ceruzával, vonalzóval aláhúzva.” Ez egy tanulásmódszertani botrány! Mínsz egy a köbön, ennyire elégtelen ez a szemlélet. Tanulni úgy lehet, hogy aláhúzunk, kiemelünk, firkálunk, újrafogalmazunk, átírunk stb. Még ennek felismerése után is több év kellett, mire tollal szabad kézzel kedvemre írtam aktuális egyetemi tankönyveimbe. *A változás nehéz és lassú.* Persze ez a mondat nem népszerű egy olyan korban, ahol a XXI. század hajszoltságának megfelelően mindenki gyors és azonnali, ráadásul tartós változást ígér. Így hát kedves olvasó elő bátran a tollakkal, színekkal, a közelgő vizsgaidőszak akár sokkal jövedelmezőbb is lehet, ha a könyv, jegyzet nem csak olvasásra, hanem grafikus értelmezésre is kerül!

Nézőpont

KOVÁCS ZSÓFIA

Emberek nélkül

Vajon meddig bírom levegő nélkül a víz alatt? És vajon meddig bírom emberek nélkül a lakásban?

Az a vicces és egyben szomorú helyzet állt elő, hogy nem én vagyok karanténban, hanem mindenki más, akivel napi kapcsolatban szoktam lenni. Így én elvileg szabad vagyok, csakhogy mégsem. Mert bár mehetek emberek közé, azokkal, akiket ismerek és szeretek, nem találkozhatom.

Erről a minap az jutott eszembe, hogy jelenleg magányra vagyok ítélve. Furcsa. A vírus miatt megszakítunk emberi kapcsolatokat. Ki kötelességből, ki átgondoltságból, hogy még véletlenül se történhessen semmi baj a szereteteivel. Így a sok fiatal, köztük én is, most ébred rá, mit jelent jelen lenni. Milyen fontos, hogy ne

csak telefonba mondjuk: szeretlek. Hogy legyen, akit átölelhess esténként, vagy amikor éppen összefutok. Nem ugyanaz leírni: hogy vagy, és várni a „jól, köszí” választ, mint szemtől szemben megkérdezni, és egy másodperc alatt rájönni, a másik hazudik. Hiába a sok ezer nevetős, sírós, grimaszoló fej. Nem tudod úgy átadni a mondandód, mint élőben. Én váltig állítom, hogy bár újságíróként dolgozom, nem tudok írni. Mindennapi szöveget nem. Mert ha beszélek, gesztikulálok mellé, esetleg alkalmazom, az írásban átadhatatlan szarkazmust, vagy elmosolyodom a szavak között. A maszk miatt már eddig sem tudtam semmit leolvasni az emberek arcáról, de azzal, hogy már csak a hangjukat hallhatom, azt a lehetőséget is elveszték,

hogy esetleg észrevegyem, ha valami baj van. Vagy észrevegyék, ha velem van baj. Azt tapasztalom, az emberekből kezd kiveszni az empátia. Már nem segítünk egy idős néinek felmenni a lépcsőn, mert félünk, hogy megfertőzzük, vagy a rosszabbak félnek, hogy megfertőződnek. A legtöbben csak munkába és haza járnak. Egyre kevesebben ülnek be kávézni, mennek színházba, vagy néznek meg egy filmet a moziban. Már nem az a hétvégi program, hogy összefussunk a régen látott osztálytársakkal, hanem, hogy bevásároljunk a nagyszülőknél, és azt is lehetőleg minél gyorsabban. Ezt látva, újra meg újra felmerül bennem a kérdés: vajon meddig bírom emberek nélkül a világban?

A Grammy-díj története

Elismerés és közízlésformálás a zenei világban

Aligha találunk olyan embert, aki nem szereti a zenét – bármilyen zenét. Díjakat áttekintő sorozatunkban ezúttal a zeneipar legnagyobbját, a Grammy-díjat mutatjuk be. A világ zenei ízlésének sokszínűségét bizonyítja, hogy a díj kategóriáinak száma mára a százhoz közelít. Sőt, vannak olyan kategóriák is, melyeket maga a Grammy hozott létre.

KONDA NIKOLETT

Ismerősen csenghet a jelenség, ami útjára indította napjaink legrangosabb zenei díját, a Grammyt: a rock'n'roll műfajának példátlan térhódítása kétségbe ejtette az ötvenes évek zeneipari elitjét. Ahogy az új műfajok megjelenésekor az lenni szokott, a szakma zeneileg alacsony színvonalúnak találta a rock'n'roll-t, és szeretett volna valamit tenni annak érdekében,

hogy a közízlést egy kicsit visszaterelje a korábban népszerű stílusok irányába. A Grammy létrejöttét az is elősegítette, hogy a hollywoodi Hírességek Sétányán egyszerűen nem volt elég hely és lehetőség arra, hogy minden olyan zenész előtt tisztelegjenek egy csillaggal, aki a szakértők szerint megérdemli – létre kellett hozni hát egy díjat, amit a komoly- és a könnyűzene legnagyobbjai kaphatnak meg. Az első Grammy-díjat 1959. május 4-én adták át összesen 22 kategóriában, de a törekvés a rock'n'roll visszaszorítására

és a zenei világban végbemenő változásokra.

A Grammyre hanglemeztársaságok és személyek jelölhetnek előadókat, amit elküldenek a díjért felelős National Academy of Recording Arts and Sciences részére. Ezután 150 főből álló bizottság bírálja el a jelöléseket, és egy több fázisból álló szavazási procedúra során eldől, kik lesznek a hivatalos jelöltek. A szakértők zárt fülkében szavaznak – mindegyik kizárólag a saját szakterületének megfelelő kategóriacsoportban. Természetesen a

nem volt sikeres, két évvel később már ebben a műfajban is díjazták a zenészeket. A konzervatív törekvések egyébként sem voltak hosszú életűek: a Grammy egyik fontos jellemzője a mai napig, hogy a zenei világ változásaival lépést tartva változik ő maga is, így évről évre új kategóriák jelennek meg, és a már meglévőkhöz is folyamatosan finomítanak, reagálva a társadalomban

szavazás kizárólag objektív, szakmai alapon történhet, nem befolyásolhatja azt személyes szimpátia, ízlés vagy az előadó népszerűsége.

Magyar a legek között

Mint minden díj esetén, itt is van egy pont, amikortól egy előadó esetén nem is az számít, kapott-e Grammy-díjat, hanem hogy mennyit. A magyar

Mi a baj az urbannel?

Feltételezhetjük, hogy van, ugyanis a Grammy megígérte, hogy 2021-től nem használja többet ezt a szót. Az urban szó leegyszerűsítve városit jelent, de az Egyesült Államokban a feketék kultúrájának többletjelentését viseli. Az urban contemporary kategóriája alapvetően a rap műfaját hivatott képviselni, de több kritika is érte a Grammyt azért, hogy műfaj szerinti válogatás helyett egész egyszerűen a fekete előadókat sorolja ebbe a kategóriába, akkor is, ha zenéjüknek semmi köze az R&B-hez. Maradhatott viszont az urban a latin zenék kontextusában (Latin Pop or Urban Album), ugyanis ez esetben a reggaeton, a hiphop és a trap kombinációit jelöli ez a kifejezés.

származású karmesternek, Solti Györgynek például 31-et sikerült bezsebelnie, ezzel hivatalosan is ő a Grammy-csúcstartó világszerte. A zenész egyébként zsidó származása miatt kitelepülni kényszerült Magyarországról, ezért zenei karrierje nagy része országon kívül zajlott. A lista második helyezettje Quincy Jones, aki 80 jelölésből 28 díjat kapott. A legtöbb Grammy-t elnyert nő az ugyancsak 27 díjjal jutalmazott amerikai énekes és dalszerző, Alison Krauss.

2021-től újabb változások jönnek

A következő Grammy-díjátadón néhány egészen más kategóriával is találkozunk majd, mint az eddigiek során. A sokak szerint behatárolhatatlan zenei műfaj, az Urban Contemporary helyett ezúttal a legjobb progresszív R&B albumot díjazzák majd, ami a tradicionális R&B kategóriával szemben újító elemeket is tartalmaz.

Az eddig Best Rap/Sung Performance néven futó kategória pedig ezúttal a sokkal érthetőbb Best Melodic Rap Performance nevet kapja majd. Sokkal szigorúbban fogják ellenőrizni azt is, hogy a jelölőbizottság tagjai között van-e olyan, aki kapcsolatban áll valamelyik jelölttel. Természetesen felmerül a kérdés, hogy lehetséges-e a szavazatokat mindentől függetlenül, hogy a megítélés maradéktalanul objektív legyen – és erre a kérdésre a válasz valószínűleg nem. Mindennek ellenére a Grammy kulturális hatása a mai napig felmérhetetlenül nagy, és érdekes lenne utánajárni, hogyan befolyásolja a zenei közízlést a díjátadó – de az már egy másik cikk témája lehet.

HIRDETÉS

KERESD A BME
PROGRAMJAIT IS!

facebook.com/kutatokejszakaja

MŰHELY

Felelős kiadó:
Budapesti Műszaki és
Gazdaságtudományi Egyetem

Felelős szerkesztő:
Szili Ákos
Varga Ferenc

Főszerkesztő: Szabó Zsolt

Rovatvezetők:
Kovács Zsófia
BME körkép, bme.korkep@muhely.com
Publicisztika, publicisztika@muhely.com

Kókai Bálint
Kapun kívül, kapunkkívül@muhely.com,
Technika, technika@muhely.com)

Kulcsár Dorottya
Közélet, kozelet@muhely.com

Balogh Kata Boglárka
Sport, sport@muhely.com

Konda Nikolett
Magazin, magazin@muhely.com

Képszerkesztő:
Szlávik Orsolya

Tördelőszerkesztő:
Fejes Bence

Az újság készítésében résztvettek:
Vérszi Blanka

Szerkesztőség:
1111 Bp., Műegyetem rkp. 3.
K. alagsor 80/a.
E-mail: info@muhely.com,

Hirdetésszervezés:
E-mail: info@muhely.com

Nyomtatás:
Mediaworks Hungary Zrt., Nyomda
Címe: 6729 Szeged, Szabadkai út 20.
Felelős vezető:
Szabady Balázs

Az újság megjelenik kéthetente
6500 példányban.

Ingyenes.

HU ISSN 1589-6668

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult

OBSEVER
www.observer.hu

NYEREMÉNYJÁTÉK

A helyes megfejtést beküldők között egy páros jegyet sorsolunk ki a Szkéné színház egy előadására. A megfejtéseket a muhelymegfejtés@gmail.com e-mail címre várjuk **november 16-ig**. Előző számunk nyertese: **Varga Bertalan**.

	Mise helyszíne	Emma becézve	Elfelejt	Jód	Állóvíz	Puha szén-változat	Fantasy szórnym	Newton	Énekes műsor	Kábitó-szer	Patás állat	Secundum	Lábon hordott ruha	Makacs
1.														
Futó-madár				Arcunk része Római egyes				Öreg bácsika Útó lap				Indok Siemens		
Milli-méter rövid.				Balatoni helység Huzatban ül!							Zenei stílus Meg-alázás			
Foszfór		Névelő		Indián beszéd Statiztika rövid.			Isten latinul Búzából lesz					Numero Londoni kettős!		
2.		Laptop márka												
Kártyát juttat				Saját magad Hatalom jelzője			Tanuló vezető Rettegő		Orosz-ország Dehogy!				Tempo Szép szál fű	
Ujjal oda bök					Genf része! Neo			Kezébe nyomó TV csatorna						
3.	Továbbá Húros fegyver	Jóslás-fajta Véd							Vág a kés Eme?					
Olasz autójel	Régi Az a személy		Lásd Kezdő őrl		Idős Észak						Liter Római öt		Zorro	
									?	H.O				

november 21., 15.00

Ivanyos Ambrus /// MeetLab

Hogyan lehet eltűnni teljesen?

immerzív audioséta Újbudán

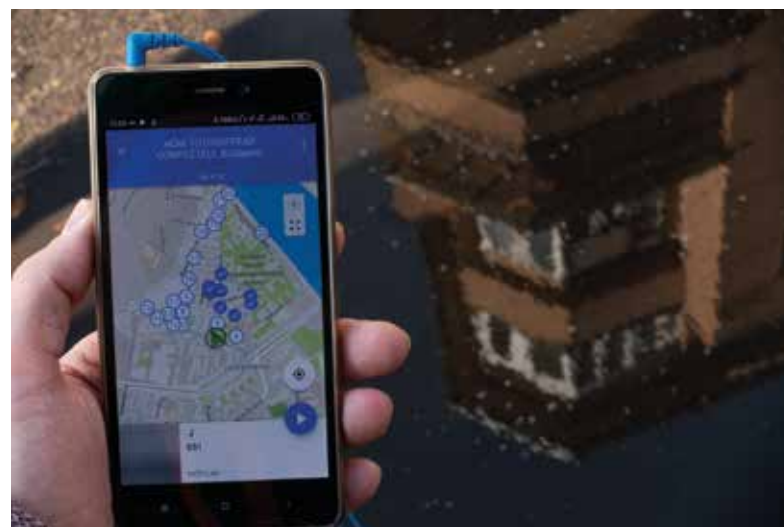
séta kezdete: 2020. november 21., 15.00 óra, Szkéné Színház

„Van, aki szerint egyszerűen elszöktek, mások azt állítják, mélyen a város alatt húzódo csatornarendszerben élnek. Megint mások úgy vélik, meghaltak. Az is előfordulhat, hogy még mindig itt élnek közöttünk valahol. Talán vannak, akik tudtak valamit azokról, akik biztosan tudták hova tűnhettek – de őket sem találjuk már sehol.”

Ivanyos Ambrus és Tóth Bálint munkáikban évek óta a valóság és a fikció határán egyensúlyoznak. Olyan alkotásokat hoznak létre, amelyek technológia és művészet szerves együttműködésén alapulnak. A Szkéné Színház 50 éves jubileumának alkalmából – nemzetközi bemutatókat követően – legfrissebb előadásuk megújult formában látható Budapesten. Ebben a különleges előadásban nincsenek színészek, nincsen

színpad, nincs idő. A város alakul át a nézők körül és lesz egyszerre sokkal több, mint a látható valóság. A város szövetében a saját útvonalukat követve a nézők egy mélyen személyes élményben részesülnek, ami csak ott és abban a pillanatban történik meg velük.

Az eltűnést kutató Andrej Ivanov története helyszínekhez kötődve jelenik meg a különböző városi terekben, és ezeket a szerteágazó történet-szálakat szabadon követve a néző úgy érezheti, mintha egy könyv lapjai közé lépett volna be, vagy mintha a fikció telepedett volna át a valóságba.

Fotó: Takács Márton

Aztán azon kapja magát, hogy a saját előadása rendezője, szereplője és nézője egyben, amíg az előadás végén el nem tűnik hirtelen.

Ha tudni szeretnéd, hogyan lehet eltűnni teljesen, nincs másra szükséged, mint egy okostelefonra és egy fülhallgatóra.

Alkotók:

Ivanyos Ambrus,
Tóth Bálint///MeetLab

Narrátor:

Király Attila

Koprodukciós partnerek:

PLACCC Fesztivál, Szkéné Színház

Támogatók:

NKA, IN SITU Network

www.szkené.hu • 1111 Bp. Műegyetem rkp. 3. K épület 2. emelet

GONDOLATOK

Ebben a rovatunkban prózákat, verseket, egyéb irodalmi műveket, valamint szociográfiákat közlünk.
Várjuk e tárgyban írásaikat a publicisztika@muhely.com e-mail címre, Gondolat jeligével.

Neked senkid

Tartozom. A csaposnak is a tegnapi ingyen piáért, de valójában inkább egy vallomással: Mostanában azon gondolkodom, ki vagyok. Léteznek ilyen alap csomagok, amikre be tudok fizetni, ha nagyon akarok. Például csinos, de butácska nő. Vagy éppen-séggel bűn ronda, ám intelligens. A kettő közöttiek sajnos jelenleg nem elérhetőek a web áruházban. Személyes átvétel nincs. Persze, egy ilyen megítélés drága dolog. Jobb, ha az ember csak tulajdonságokat vesz. Nálam bekerült a kosárba a titokzatos, a hisztis, a sokoldalú, a merev, és a naiv. Pozitív jellemzőket csak vakon vásárolhatunk. Zsákbamacska szerűen. Ha szerencsénk van, és ügyesen pörgetünk, akkor valami kelle-meset dob a gép. Hús százalék az esély egy jó tulajdonságra. Nekem egyszer sikerült. Vagyis én pozitívnak éltem meg. Szószátyár. Ezt kaptam. Ja és egyszer majdnem kijött a Jackpot is, a szép. De ahogy az lenni szokott, egyel tovább billent az a kis valami, ott fent. Viszont ha erre sincs pénzünk, ami nálam gyakran előfordul, akkor marad a bérlés. Itt bárki bármiből válogathat, hiszen minden használt. Mindenki látott már kedves lányt, vagy mogorva vénasszonyt, netán jóképű férfit. Egy nap. Eddig bérelhetjük az adott jellem-vonást, majd egy hónapig nem kölcsönöz-hetjük újra. Ha valaki megjártssza magát, azt egyébként sem képes sokáig művelni. Sajnos azonban a turkálóban is hiány van a pozitív tulajdonságokból, hiszen ez az egyetlen hely, ahol az ember szívességek nélkül hozzájuthat. A minap randira készülve én is bementem. Gondoltam üsse kő, hátha találok valami megfele-lőt. Akadt ott minden. Hármat választottam: Szerény, visszafogott és kedves. Az utolsónál nagy mázlim volt, mert épp valaki visszahozta. Ezekkel felruházva találkoztam veled. Persze hogy levettelek a lábadról, hiszen egy csomó pénzt költöttem jellemvonásokra, amik elnyomják a korábban már megvásárolt rosszakat. Jó kis este volt. De arra nem számí-tottam, hogy másnap azt írod, találkozunk újra. Jött a pánik. Egy hónapig számomra nem

elérhető a kedves, szerény, visszafogott kombináció, és erősen kétlem, hogy a naiv, hisztis énem tetszene neked. Egy darabig haboztam a válasszal, ezért ne haragudj. El kellett döntenem, akarom-e kockáztatni a valóságot. Emlékszel? Először azzal próbál-koztam, hogy elfoglalt vagyok, és csak egy hónap múlva futhatunk megint össze. Nem hitted el. Erősködtél, látni akarsz. Belementem. Persze rettegve attól, milyennek látsz majd. Végül nem voltam elég bátor. Begyűjtöttem egy tartozást a barátnőm felé és újra elmentem a kölcsönzőbe. Újfent három jó tulajdon-ságot választottam: Vicces, őszinte, megértő. Ennek eredményeképp, a második talál-kozásonkon is jól éreztük magunkat. Szóba került a család, és én pontosan tudtam, mennyire eltaláltam a szükséges tulajdonságokat az estéhez. Hát persze, hogy nem haboztál újabb talál-kozót kérni. Viszont kifogytam. Se pénz, se pozitív jellemvonás. Ha igennel válaszolnék a kérdésedre, meg kéne mutatnom a valódi énem. Ez az egyetlen megoldás. Tehát nemet kell mondanom. De az meg nem megy. És ez bizony a te hibád. Mert bevásároltál jó tulajdonságokból. Hidd el, tudom, hogy nem kölcsönözted őket. Mert egyediek. Bármikor elő tudsz kapni egy másikat. Ha csupán bérelted volna bármelyiket, akkor ugyanúgy villogtál volna velük, ahogy én. De nem. Te azt használtad, amit éppen odail-lőnek gondoltál. Akkor is, ha az negatív volt. Nem hiszem, hogy miattam pörgettél újra és újra a szerencsekeréken. Ebből is látszik, két külön világból jövünk. Persze nem hazudtam, nehogy azt hidd! Csak félek. Mert eddig nem találkoztam olyan emberrel, aki képes lett volna szeretni a negatív jellemvo-násokat. Aki nem csak eltűri őket, hanem el is fogadja. Igen, elképzelhető, te más vagy. De azt hiszem, nem vagyok elég bátor ezt kideríteni. Sőt biztosan tudom, hogy nem vagyok elég bátor, mert ez a tulajdonság még a kívánság listámon sincs rajta. A kosaramba pedig száz százalék, hogy nem raktam bele. Hát így állok. A kölcsönző előtt. Három rongyosra használt jó tulajdonsággal. Visszahoztam mindet. És éppen ezért gondol-kodom azon, ki is vagyok. Legbelül pontosan tudom, neked senkid. És én mégis arra vágyom, hogy lásd, ahogy az egérrel a pénztárhoz megyek, kattintok, majd fizetek.

KOVÁCS ZSÓFIA

Óda a kémia tanárhoz

Oh, bárcsak jobban is megismerhettük volna egymást!
Akkor most tudnám, melyik vegyület jár a fejedben,
amikor az ebédért állsz sorba.
Sőt lenne ötletem, milyen oldószert vegyek neked Karácsonyra.
De nem. Sajnos ugyanúgy nem látok át rajtad,
mint egy balul elsült csapadék képződés után az oldaton.
Fogalmam sincs, hol állsz, melyik oldalon.
Te a jó tanár vagy, vagy a rossz?
Aki akkor is ötöst ad, ha a diák szinte némán felel, vagy megbuktat,
ha harminc tételből csak a Cannizzaro-t nem mondtam el?
Hát ennyi. Azt hiszem, ezeket sosem fogom már kideríteni.
Pedig olyan kíváncsi vagyok,
Te mivel öntenéd össze a nátrium-hidroxidot?
Amikor a táblánál állsz, csak a képleteket látod.
Én tudom, mindegyik vonal mögött ott a tudásod.
Ezt becsülöm.
Meg azt is, hogy a kémia fátylán át, a diákjaidat is észreveszed.
Azt hiszem, ez a Te igazi fegyvered.
Oh, bárcsak többször álmodhattam volna az óráiddal!
Ha voltak üres öt perceim, képzeletben a laborban jártam.
Dibenzáacetont és terc-Butil-kloridot csináltam.
Persze, mindig ott voltál Te is. Magyaráztál hevesen:
Hogy ebben és abban a helyzetben, hogyan ne veszítsem el az eszem.
Hát beléd bolondultam rendesen.
Akarom mondani, az óráidba.
Ki ne szeretne vákuum desztillálni szerdánként,
miközben lassan-lassan megyünk az éjszakába?
Oh, bárcsak kértem volna többször a segítséged!
Hidd el, nehéz volt tettetni, hogy semmihez sem értek.
Vagy megállni, hogy állandóan hajtogassam: gyere ide, kérlek!
De már ez is csak a múlt.
Benned az én Bunsen-égőm lángja fel sem gyúlt.
Így nem tudok mást tenni, mint búcsúzó.
Továbbra is fehér köpenyekről álmodozom.
Persze csak titokban.

Ha rosszul érzem magam, ezentúl, majd a kémiára gondolok,
és büszke lehetek, amiért a periódusos rendszeredben mátol:
én is egy elem vagyok.

KOVÁCS ZSÓFIA

Nem sürgetem

Bizonytalannak tűnt, idegesen toporzékolt. Vonakodtam. Ott akartam lenni neki, hogy könnyebb legyen, de félttem, azt érzi, sürgetem. Keresett valakit. Nem engem. Tudta, hogy ott vagyok. Valaki mást. Elindult. Nem nézett rám, de nyújtotta a kezét, hogy fogjam meg. Megfogtam. Céltudatosan ment, de olykor lelassított, nem tudta, oda akar-e érni. Néha biztatóan

megszorítottam a kézfejét. Bár jönne, gondoltam magamban. Vinném magammal, ha hagyná. De nem sürgetem. Továbbra is keresett valakit, de a kezem nem engedte el. Én szorítottam, ő hagyta. Egy idő után már vidáman kapaszkodott a kezembe, néha ugrándozott is. Boldognak tűnt. Futni kezdett, s felkacagott, mikor megbotlott, de rendületlenül rohant tovább, arcán széles mosollyal. Aztán megláttam, s ő is látta; ott volt, akit keresett. Járása bizonytalan lett, lassított, a kezemet is egyre gyengébben szorította. Arca elkomorodott. Nem szóltam. Vártam, mi lesz, úgyis tudja, hogy én ott vagyok, s nem sürgetem. Szemében könnycseppek jelentek meg; sokáig vissza-tartotta, aztán kicsordultak. Összeszorult a szívem. Az én könnyeim is kicsordultak, s fogtam még a kezét,

de ő ellökte magától. Aztán csak álltunk ott, nem ért hozzám, mocorgott. Testével lassan fordulni kezdett. El tőlem. Majd hirtelen elrohant, s addig futott, ameddig már nem láttam. Akit keresett, még mindig ott volt. Nem hozzá futott. Ő is csak nézett utána. De nem sokáig, hamar megunt, megfordult, s elment. Komótosan elsétált. Nem bánta. Leültem. Nem tudtam, hogy visszajön-e, de abban biztos voltam, hogy én ott leszek. Hosszú idő telt el, mikor egy kézfej a vállamra nehezedett. Az ő keze volt. Leült mellém a padra, s ujjait az enyémmel összekulcsolva rám hajtotta fejét. A kilátást nézte, az arcán békés mosoly ült. Nem sietett sehová.

GERENCSÉR NOÉMI

Műgyetemi Állásbörze

x

+

←

→

↺

↻

🔒

muegyetemiallasborze.hu

☆

ÁLLÁST VAGY SZAKMAI GYAKORLATOT KERESSEL?

KERESS JÓL!

ONLINE MŰEGYETEMI ÁLLÁSBÖRZE

November 25-26.

Standok helyett Microsoft Teams csatornák

Személyes találkozás helyett
Online, interaktív kommunikáció (chat, videó)

Várakozás, sorban állás helyett
Előzetesen egyeztetett időpontra szóló videóinterjú

muegyetemiallasborze.hu

 /muegyetemiallasborze